БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 122 (18.898). • Сешанба, 29 май 1984 йил • Баҳоси 3 тийин.

ОРБИТА ЯНГИЛИКЛАРИ

УЧИШНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИ, 26 май (ТАСС). 1984 йил 8 май куни ер атрофи орбитасига чиқариб қўйилган «Прогресс—21» автомат юк кемасининг учиши тугади.

Кема 10 май куни «Салют—7» станцияси билан туташтирилган эди. Планлаштириб қўйилган ҳамма ишлар: унинг юкини тушириб олиш, бирлашган мотор қурилмасини ёқилғи билан тўлдириш, станция идишларига сув ўтказиб олиш ишлари тўла-тўкис бажарилди. Юк кемасининг мотори ёрдамида бошқариладиган комплексининг орбитасига иккита тузатиш киритилди.

Бугун Москва вақти билан соат 13 дан 41 минут ўтганда «Прогресс—21» кемаси «Салют—7» станциясидан ажратилди. Ҳисоблаб қўйилган вақтда унинг мотор қурилмаси ишга солинди. Тормозланишдан сўнг юк кемаси тушиш траекториясига ўтди, атмосферанинг зич қатламларига кириб куйиб, йўқ бўлиб кетди.

Леонид Кизим, Владимир Соловьев ва Олег Атьковлар «Салют—7» станциясида планлаштириб қўйилган ишлар программасини бажаришни давом эттирмоқдалар.

Ўтган ҳафтада космонавтлар бир қанча техникавий эксперимент ва медицина кузатувларини ўтказишди.

Программанинг медицина қисмига эхография усулидан фойдаланиб юрак-томир системасини тадқиқ қилиш, шунингдек кўриш аппаратининг ҳолатини чамалаш киритилган эди.

Медицина назорати маълумотларига ва экипаж берган хабарларга қараганда космонавтларнинг сиҳат-саломатлиги яхши, улар ўзларини дуруст ҳис этмоқдалар.

«Салют—7» — «Союз Т-11» илмий тадқиқот комплекси ичидаги системалар нормал ишлаб турибди.

УМУМАРМИЯ КОМСОМОЛИНИНГ АНЖУМАНИ

Қадимий ва абадий навқирон Москва Кремли. Полклар жаҳонда биринчи ишчи ва деҳқонлар давлатини ҳимоя қилиш учун Кремль деворлари ёнидан Гражданлар уруши ва Улуғ Ватан уруши фронтларига жўнаб кетган эдилар. Қаҳрамон авлодларнинг ворислари — 80-йиллар жангчиларининг энг яхши вакиллари комсомол ташкилотлари секретарларининг Умумармия кенгашида қатнашмоқ учун 28 май куни Катта Кремль саройига йиғилдилар.

Эрталаб соат 11. Кенгаш аҳли **К. У. Черненко, Г. А. Алиев, В. И. Воротников, М. С. Горбачев, В. В. Гришин, А. А. Громико, Г. В. Романов, Н. А. Тихонов** ўртоқларни гулдурос, давомли қарсаклар билан кутиб олди.

Кенгаш президиумида бир қанча министрлик ва идораларнинг раҳбарлари, ҳарбий бошлиқлар, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг намояндалари, бўлинмалар, қисмлар ва кемалар комсомол ташкилотларининг секретарлари ҳам бор эди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси СССР мудофаа министри Совет Иттифоқи Маршали **Д. Ф. Устинов** кенгашни очди.

Кенгаш иштирокчилари ўртоқ К. У. Черненко бошчилигидаги КПСС ленинчи Марказий Комитетининг Сиёсий бюросини якдиллик билан фахрий президиумга сайлайдилар.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. У. Черненкога сўз берилади. Ҳозир бўлган кишилар уни гулдурос, узоқ давом этган қарсаклар билан кутиб оладилар.

Ўртоқ К. У. Черненко нутқи зўр эътибор билан тингланди, давомли қарсаклар билан бир неча бор бўлиниб турди.

Ўртоқ К. У. Черненко армия комсомоли Қизил Байроқ ордени билан мукофотланганлигини маълум қилади. Ҳамма ўрнидан туради. У гулдурос, давомли қарсаклар остида орденни Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флоти комсомол ташкилотининг байроғига қадаб қўяди.

Кенгаш қатнашчилари Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, Совет Қуролли Кучлари, Ленин комсомоли шарафига табрик сўзларини баралла айтадилар. Совет Иттифоқи Гимни янграйди.

Сўнгра Д. Ф. Устинов юксак даражада жанговар шайлик учун курашда Армия ва Флот комсомол ташкилотларининг ролини ошириш тўғрисида доклад қилди. Биз ҳаммамиз, деди у, ҳозиргина КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Константин Устинович Черненко сўзлаган нутқдан зўр таассурот олдик. Унинг ёрқин ва сермазмун нутқи, Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флоти комсомол ташкилотига Қизил Байроқ орденини топширганлиги ҳаммамизни ҳаққоний қувонч ва ифтихор туйғулари билан қамраб олди.

Комсомол жангчилар, Армия ва Флотнинг бутун шахсий состави бундан буён ҳам ҳарбий бурчни муносиб адо этамиз, улуғ Ватанимизнинг тинч, бунёдкорлик меҳнатини зийраклик билан қўриқлаймиз, деб Коммунистик партия Марказий Комитетига, Совет ҳукуматига, бутун халққа ваъда берадилар.

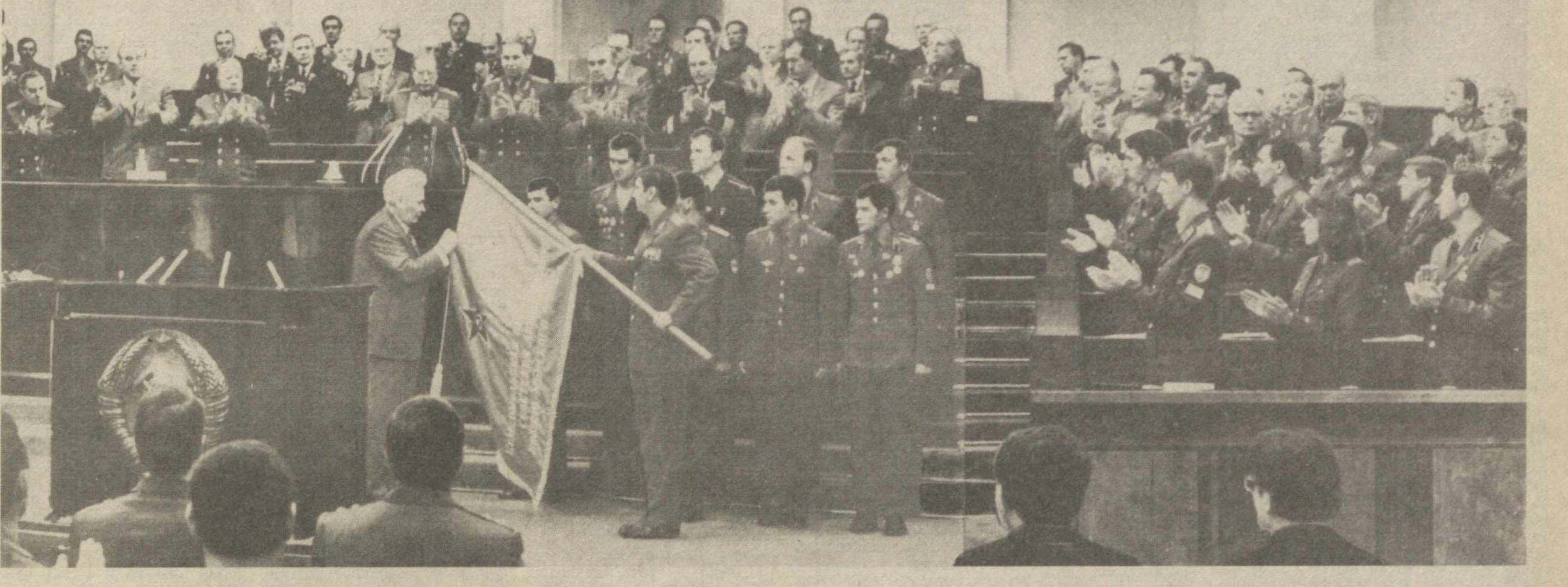

Суратда: мукофотни топшириш пайти.

В. Мусаэльян ва **В. Егоров** фотоси (ТАСС — ЎзТАГ).

Биз бу ерга йиғилган вақт ҳақиқатан ҳам ажойиб бир вақтдир, деб таъкидлади нотиқ. КПСС Марказий Комитетининг апрель ойида бўлиб ўтган Пленуми, партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг кейинги Пленумлари ўртага қўйилган вазифаларни амалга оширишга қаратилган умумхалқ ташаббусига янги омил бахш этди.

1984 йил апрель Пленумининг қарорлари, ўртоқ К. У. Черненконинг Пленумда, Москвадаги «Серп и Молот» металлургия заводи ишчилари билан учрашувда сўзлаган нутқларидан ва унинг бошқа нутқларидан келиб чиқадиган қоидалар ҳамда хулосалар партия йўли давомийлигининг, у тарихий истиқболни аниқ кўра билишининг ёрқин ифодасидир. Ана шу қарорлар ва нутқларда партиянинг халқ фаровонлиги тўғрисидаги, Ватаннинг иқтисодий ва социал тараққиётини жадаллаштириш ҳақида, Ер юзида тинчликни мустаҳкамлаш тўғрисидаги доимий ғамхўрлиги изҳор этилган.

Сўнгра Д. Ф. Устинов халқимизнинг ривожланган социалистик жамиятни такомиллаштириш вазифаларини мураккаб ташқи сиёсий вазиятда ҳал этишига тўғри келаётганлигини қайд этиб ўтди. Бу вазият тинчлик учун курашда куч-ғайратни икки баравар-уч баравар оширишни, мамлакат мудофаасини бутун чоралар билан мустаҳкамлашни тақозо этади. В. И. Лениннинг, биз тинчлик сари қадамларимизни бутун ҳарбий шайлигимизни юксак даражада сақлаш билан бирга қўйишимиз керак, деган кўрсатмаси бугунги кунда ҳар қачонгидан кўра актуалдир.

Партия Лениннинг шу васиятига амал қилиб, Қуролли Кучларга, уларнинг жанговар қудратини оширишга, армия билан халқнинг бузилмас бирлигини мустаҳкамлашга зўр эътибор бериб келмоқда.

Совет жангчилари партиянинг доимий ғамхўрлигига жанговар меҳнатда янги-янги муваффақиятлар билан жавоб қайтармоқдалар. Қўшинлар ҳамда флот кучларининг қуруқликдаги, осмондаги ва денгиздаги ҳарбий маҳорат даражаси йил сайин ошиб бормоқда, янги қурол ва жанговар техника сабот билан ўзлаштирилмоқда. Илғор қисмлар ва кемалар, жанговар ва сиёсий тайёргарлик аълочилари, малакали мутахассислар сони кўпаймоқда.

Партиявий-сиёсий иш янада ривожлантирилмоқда. Сиёсий органлар билан партия ташкилотларининг қўшинлар ҳамда флот кучлари

(Давоми иккинчи бетда).

ЛЕНИНЧАСИГА ЯШАЙЛИК, ИШЛАЙЛИК, КУРАШАЙЛИК

Ўртоқ К. У. ЧЕРНЕНКО нутқи

Азиз ўртоқлар!

Бугун бизда кўп жиҳатдан одатдан ташқари кун деса бўлади. Нур устига аъло нур деганларидек, кенгашимиз чегарачилар кунида очилмоқда. Эҳтимол, чегарачилар ҳозирнинг ўзидаёқ байрамга ҳозирлик кўришяпти. Бу—маълум даражада менинг ҳам шахсий байрамим, чунки менинг партиявий таржимаи ҳолим, партиявий ишим чегара қўшинлари сафида бошланган эди. Шу боисдан мен сизларнинг ҳаммангизни бу байрам билан алоҳида туйғуга жўшиб табриклайман. **(Қарсаклар).**

Кенгашимизни ҳам ишчанлик, ҳам айни вақтда тантанали вазиятда ўтказиш учун сиз билан бизда бошқа бир сабаб ҳам бор. Бу сабабни асло тасодиф, деб бўлмайди.

Муваффақиятни истеъдод ва қатъият, ташаббускорлик ва зўр меҳнат бирга қўшилишининг самараси, дейдилар. Жангчига нисбатан айтганда, бунинг ёнига ҳарбий жасоратни ҳам қўшмоқ керак. Социалистик Ватанни қуролли ҳимоя қилиш ишидаги катта хизматлари, Ватан учун бўлган жангларда комсомол жангчилар кўрсатган мардлик ва қаҳрамонлик, армия ва флот ёшларини тарбиялаш соҳасидаги самарали ишлар учун Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг комсомол ташкилоти Қизил Байроқ ордени билан мукофотланганини сизларга қувонч билан маълум қиламан. **(Давомли қарсаклар).** Менинг энг самимий қутловларимни қабул этгайсиз, ўртоқлар! **(Қарсаклар).**

Бу мукофот зўр қувонч туйғусини бахш этади, албатта. Бу ҳол сизларга армия комсомолининг катта ва муҳим вазифалари ҳақида ишчанлик билан самимий ўйлашиб олишингизга халақит бермаслигига ишонаман. Бунинг устига шу вазифаларни мураккаб халқаро вазиятда, уруш хавфи, ядро уруши таҳликаси анча ошган, жуда ўткир идеологик кураш шароитида ҳал этишга тўғри келади.

Империализмнинг реакцион доиралари ҳозирги жаҳон тараққиётининг бош тенденциясига чидай олмаяптилар. Табиий ҳаракат қилувчи тарих ғилдираги социализм фойдасига ишлаётганини, ҳамма жойда миллий озодлик ва социал адолат принципларини қарор топтириш фойдасига ишлаётганини улар англаб туришибди. Шунинг учун ҳам улар халқаро ишларни зўравонлик позицияларида туриб юритишга интилмоқдалар, тарихнинг қонуниятли ривожланишини бузишга уринмоқдалар. Уларнинг мислсиз миқёсдаги қуролланиш программаси ана шундан келиб чиқади. Уларнинг ҳарбий-стратегик мувозанатни бузиш учун зўр бериб қилаётган уринишлари мана шундан келиб чиқади.

КПСС, Совет Иттифоқи социал тузумидан қатъи назар давлатлар ўртасидаги муносабатлар тинч-тотув яшаш, яхши қўшничилик ва тенг ҳуқуқлилик муносабатлари бўлиб қолиши учун ҳамма ишни қилиб келди ва қилаверади. Сизларга маълумки, СССР социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари халқаро кескинликни юмшатишга, тинчликни мустаҳкамлашга қаратилган ташаббусларни доимо кўтариб чиқмоқдалар.

Гап халқларнинг хавфсизлиги ҳақида борганида, ташқи сиёсат, дипломатия кўп иш қилиши мумкин. Аммо ҳамма ишни қила олмайди. Жаҳон майдонида холис ниятга ёт бўлган ва ақл-идрок мулоҳазаларига нисбатан гунг бўлган сиёсий кучлар билан ҳам муомала қилишга тўғри келади. Шу ўринда мудофаа потенциалимизнинг тийиб турувчи қудрати бебаҳо роль ўйнайди. Ҳозир бу қудрат совет халқи бунёдкорлик меҳнатининг кафилигина бўлиб қолмай, ер юзидаги ялпи тинчликнинг кафили ҳамдир. **(Давомли қарсаклар).**

Кўрдингизми, ўртоқлар, сизларнинг зиммангизга мана шундай масъулият тушади. Сизлар мана шу масъулият юксаклигида бўлишингизга аминмиз. Армия комсомолининг шуҳратга чулғанган бутун тарихи бунинг гаровидир.

Партия билан халқ комсомолларнинг граждан ва Улуғ Ватан уруши фронтларидаги, давлат чегарамизни муҳофаза қилишдаги жасоратларини эсда тутадилар. Эсда тутиш билан бирга фахрланадилар ҳам. Улар совет кишиларининг барча авлодлари учун ҳамиша ватанпарварлик, ҳарбий бурчга садоқатнинг илҳомбахш намунаси бўлиб хизмат қилаверади, Армиямиз комсомоли ўз ота-боболарининг ажойиб анъаналарини ардоқлаб асрайдилар ва кўпайтирадилар. Ҳозир комсомол жангчилар интернационал бурчни шараф билан бажараётганликлари бунинг салмоқли исботидир.

Ҳозирги ҳарбий хизмат— осон иш эмаслиги равшан. Бу хизмат тинимсиз меҳнат қилишни, мунтазам машқ билан шуғулланишни, иродани чиниқтиришни, психологик матонат ва доимий камарбасталикни талаб қилади.

Армиямиз ҳар қачонгидек ҳозир ҳам замонавий техникаси ва яхши маҳорати билангина эмас, ўзининг ғоявий бардамлиги, маънавий-сиёсий руҳининг юксаклиги билан кучлидир. Сизлар командирлар, сиёсий ходимлар билан биргаликда ҳар бир жангчининг ўзи бажараётган ватанпарварлик вазифасини чуқур англашини таъминлашингиз лозим.

Шонли юбилей — совет халқининг Улуғ Ватан урушидаги Ғалабаси 40 йиллигига ҳозирлик кўриш пайтида ҳарбий-ватанпарварлик руҳидаги тарбиявий ишларни кенг авж олдириш лозим. Ёшларни Ватанга муҳаббат ва унинг душманларига нафрат руҳида, юксак сиёсий, синфий ҳушёрлик, жасоратга доим шай бўлиб туриш туйғуси руҳида янада қатъият билан тарбиялаш керак. Бу иш шундай йўлга қўйилиши керакки, унда дабдабабозлик камроқ бўлсин, ижодкорлик, новаторларча изланиш кўпроқ бўлсин. Ёшлар билан ишлашни бусиз тасаввур этиб бўлмайди. Лениннинг «Ҳарбий ишга чинакамига ўрганиб олингиз!» деган васияти армия комсомолларининг бутун ишини йўлга қўйиш учун ўзак бўлиши лозим.

Совет Армияси — ватанпарварлик руҳида камол топиш мактаби, сўзда эмас, балки ҳақиқатда чинакам социалистик интернационализм руҳида тарбиялаш мактаби ҳамдир. Ҳозир унинг сафларида Ватанимиздаги барча миллатларнинг фарзандлари бор. Шу ерда юзага келадиган ҳарбий дўстлик риштлари уларнинг кўпларини кейинчалик умрбод иноқлаштириб қўяди.

Армиямиз интернационализмининг бошқа бир қирраси ҳақида ҳам гапирмоқчиман, унинг Варшава Шартномаси қардош мамлакатларининг армиялари жангчилари билан алоқалари мустаҳкамланиб бормоқда. Бу алоқаларни ҳар томонлама ардоқлаб асраш ва ривожлантириш — сизларнинг муҳим вазифангиздир. Сизлар бу вазифани ҳам уддалашингизга шак-шубҳа йўқ.

Ўртоқлар, бугун мен армия комсомолининг ишлари ва вазифалари ҳақида гапирганда, сизлар билан шу фикрларни ўртоқлашмоқчи эдим.

Эҳтимол, сизлар энди орден топшириш пайти келди, деб ўйлаётгандирсиз. **(Залда жонланиш).** Аммо бу ишда шошилмасликка ижозат берингиз. Модомики, Дмитрий Федорович Устинов менга шу минбарни бериб қўйган экан, ундан фойдаланиб бутун комсомолимизнинг иши ҳақидаги баъзи мулоҳазаларни ҳам айтиб ўтмоқчиман. Зеро биз яқин орада Сиёсий бюро мажлисида комсомолга партиявий раҳбарликни яхшилаш тўғрисидаги, унинг ёшларни тарбиялашдаги ролини ошириш ҳақидаги масалани атрофлича кўриб чиқмоқчимиз.

Комсомолга Ленин номи берилганига 60 йил тўлди. Комсомолнинг VI съезди шу қарорни қабул қилар экан, съезд «Ёшларнинг активлиги, уларни чинакам большевикчасига тоблаш ва чиниқтиришнинг бирдан бир тўғри йўлини таъминлайдиган кекса гвардия теварагида бирлаштирган тақдирдагина ёшларни ленинчасига тарбиялашга эришиш мумкин», — деб очиқ-равшан таъкидлаган эди.

Ўша даврда бу қоида аввало «Партия ёш авлодини» коммунистларнинг кекса қисмига қарама-қарши қўйиш йўлидаги уринишларга қарши ўткир қилиб қўйилган эди. Шу билан бирга бу қоида замирида сўнмас сиёсий аҳамиятга молик фикр бор. У ҳам бўлса **партиянинг ёшлар ҳаракатига раҳбарлиги социалистик жамиятда авлодлар революцион давомийлигининг энг биринчи шарти ва энг муҳим кафолатидир, деган фикрдир.** КПСС ҳам бу принципни турмушга тинимсиз татбиқ этиб келмоқда. Бунда партия ўз шаънини эмас, балки янги жамият қурилишини муносиб давом эттириш манфаатларини биринчи ўринга қўяди.

Партия жамоат ташкилоти бўлмиш комсомолнинг ташаббускорлик характерини ҳар томонлама ривожлантириш, унинг шак-шубҳасиз ташкилий мустақиллигини таъкидлаш орқали бу принципни рўёбга чиқармоқда. Зеро, В. И. Ленин айтганидек, «тўла мустақиллик бўлмаса, ёшлар ўзларидан яхши социалистлар тайёрлаб чиқара **олмайди** ҳам ва социализмни **олға** суришга тайёрлана ҳам олмайди». Лениннинг бу қоидаси айтилган пайтда нақадар актуал бўлган бўлса, ҳозирги кунларда ҳам шундай актуал янграмоқда.

Азиз ўртоқлар, сизлар мустақил меҳнат ҳаётига қадам қўйиш пайтида илгари мисли кўрилмаган имкониятларга эга бўлган совет кишилари авлодига мансубсизлар. Кечагина афсона бўлиб туюлган зафарларга сизлар эриша оласизлар. Аммо, ўтинаман, хом хаёлга берилмангиз. Ҳозирги совет ёшларининг турмуши биз, кекса авлодга нисбатан бирон-бир жиҳатдан осонроқ бўлса, бирон-бир жиҳатдан мураккаброқ бўлади.

Келинглар, тенгқурларингизнинг кўпчилиги ҳаёт йўли ҳозирнинг ўзидаёқ бориб тақалган ёки албатта бориб тақаладиган соҳани олиб кўрайлик. Мен ишлаб чиқаришни, экономикани назарда тутаман.

Партиянинг даъватига биноан комсомол мамлакат учун энг муҳим вазифаларни ҳал этиш учун завқ-шавқ билан курашмоқда. У улуғвор Байкал-Амур магистрали қурилишига ва рекорд бўларли муддатларда қуриб битказилган Уренгой—Помари — Ужгород газ қувурига, Россиянинг Ноқоратупроқ ўлкасини обод қилишга ва Сибирь, Узоқ Шарқ, Узоқ Шимол бойликларини ўзлаштиришга салмоқли ҳисса қўшди ва қўшмоқда. Миллион-миллион йигит ва қизлар станок ёнида, комбайн штурвалида, илмий лабораторияда одатдаги кундалик иш қаҳрамонлигини кўрсатиб, комсомол шуҳрати солномасига янги ёрқин саҳифалар битмоқдалар. **(Қарсаклар).**

Ленин комсомолининг мамлакат тараққиётига қўшаётган ҳиссаси кучайиб, кўпайиб бораверишига аминмиз. Шуни ҳам айтиб ўтмоқчиманки, биз яқин беш йилликда ва келгуси асрнинг бошларигача мўлжалланган планларни тузаётганимизда айни ҳозирги ёшларнинг маҳоратли қўлларига, ижодкор фикрига, виждонли меҳнатига кўп жиҳатдан умид қиляпмиз. Чунки, шу планларни бажариш соҳасидаги асосий ишни ҳозир комсомол ёшида бўлган кишилар бажаришлари керак бўлади.

Халқ хўжалигимиз шу даражага бориб етдики, энди уни интенсивлаш изига кўчириш жуда ўткир зарурат бўлиб қолди. Партия ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишга, меҳнатни яхшироқ ташкил этишга, унинг унумдорлигини ўстиришга қаратилган ҳамма ташаббусларни бажонидил қўллаб-қувватлаётганини биласизлар. Бу катта ижодий ишга бутун комсомолимиз актив қўшилганлиги жуда соз бўлди.

Ишлаб чиқаришни фан ва техниканинг энг сўнгги ютуқларига мувофиқ ташкил этиш, жамики янги, илғор усулларни жорий этиш вазифаси кўндаланг бўлиб турибди. Бу вазифа йигит ва қизларга ўз истеъдодлари, қобилиятларини намоён қилиш учун чинакам мислсиз имкониятлар очади. Аммо бирталай қийинчиликларга ҳам дуч келинади, зиммага анча катта масъулият олишга тўғри келади. Ҳозирги замон ишлаб чиқаришининг талаблари мана шундай.

Умуман, кўриб турибсизларки, ҳаёт диалектикаси ўз йўлидан бораверади. Сизларнинг ишлашингиз ҳам осонроқ, ҳам ўзига хос тарзда қийинроқ бўлади.

Сизлар совет кишиларининг ривожланган социалистик жамият шароитида онгли турмушга қадам қўйган биринчи авлодидирсизлар. Шу факт устида, айниқса, бу факт қандай мажбуриятлар юклаши ҳақида бот-бот ўйлаб кўрингиз. Чамамда, ўзларингиз бундан тўғри хулосалар чиқариб олабиласизлар. Аммо битта, энг асосий хулоса ҳақида гапирмай ўта олмайман. У ҳам бўлса шундан иборатки, сизлар жаҳон тарихида олий социал тараққиёт даражасига эришган жамиятда туғилиб, камол топиш бахтига муяссарсизлар. Аммо бу гапдан энди ўз ўтмишдошларингиз меҳнатининг самараларидан ҳузур қилиб яшайверишгина қолди, деган маъно келиб чиқмайди, албатта. Асло бундай эмас! Сизлар партия **ривожланган социализмни такомиллаштириш** деб белгилаб берган кўп қиррали оғир ишга енг шимариб, тўла куч билан киришмоғингиз керак. Ўзларингизга маълумки, партиянинг XXVII съезди қабул қилиши лозим бўлган янги таҳрирдаги КПСС Программасига — тарихий жиҳатдан узоқ даврга мўлжалланган программага айни мана шу ҳар томонлама пухта ўйланган илмий ибора асос қилиб олинган.

Сиз, ёшлар бу ишга завқ-шавқ билан астойдил киришасизлар, деб ишонаман. Совет кишилари ҳозирги авлодининг ва, албатта, комсомолларнинг, ёшларнинг Ватан олдидаги, тарих олдидаги хизматлари, аввало, ўз мамлакатимизда қурилган социализмни такомиллаштириш вазифаларини нақадар муваффақиятли уддалашимиз билан ўлчанишини таъкидлаб ўтмоқчиман, ўртоқлар. Ёки, бошқача қилиб айтганда, бу хизматлар уни социалистик идеалга тўла мувофиқ ҳолга келтириш сари, дунёқарашимизнинг марказий ғояси бўлмиш социал адолат ғоясига зид бўлган ҳамма иллатларни турмушимиздан чиқариб ташлаш сари нақадар олға силжишимиз билан ўлчанади.

Биз жамиятимизни ҳар жиҳатдан социализм ҳақидаги энг юксак, энг талабчан тасаввурларга мувофиқ ҳолга келтира олишимиз мумкин ва лозим. Бу тасаввурларни Маркс, Энгельс, Ленин илмий жиҳатдан асослаб берганлар. Бу тасаввурлар бутун дунёдаги меҳнат аҳлини, халқ оммасини социализм учун курашга руҳлантирмоқда. Бу тасаввурлар бизга ҳеч қачон эришилган даража билан хотиржам бўлиб қолишимизга, камчиликларга ва нуқсонларга муросасозлик билан қарашимизга йўл қўймаган.

Сизлар, эҳтимол, инсон ўспиринлик чоғида ҳамма нарсага қизиқадиган, ҳамма нарсани орзу қиладиган бўлади, деган мулоҳазаларни эшитгандирсиз. Гўё бу хусусият ёш ўтган сари, албатта, ўтиб кетар эмиш. Гўё турмуш уринишлари ҳар жиҳатдан уни қуршаб олармишу, орзу қилиш учун, юксак идеалларга интилиш учун имкон қолмас эмиш. Ҳақиқатан ҳам баъзи кишилар шундай ҳолатга тушадилар, аммо бу нарса асло табиат қонуни эмас. Ҳар ҳолда бизнинг мамлакатимизда бу ҳолат мажбурий кучга эга эмас ва эга бўлиши керак ҳам эмас.

Биз бошқа принципга, революционерларнинг принципига мувофиқ яшаймиз. Биз янги жамият барпо этиш учун курашчиларни: «Орзу қилмоқ керак!» деб даъват этган ленинча васият принципига биноан яшаймиз. Владимир Ильичнинг ўзи эса ёшлигида ҳам, етуклик йилларида ҳам ҳамиша, умрининг сўнгги кунларигача ҳаммадан кўра кўпроқ илҳом билан ва ажабтовур тарзда орзу қила олар эди.

(Давоми иккинчи бетда).

Ўртоқ К. У. ЧЕРНЕНКО нутқи

(Боши биринчи бетда).

Унинг энг асосий орзуси — Ватанимизнинг коммунистик келажаги тўғрисидаги орзу совет халқининг ақлида, дилида ва ишларида яшаб келмоқда. Биз бу орзуни ҳеч қачон тарк этмадик ва ҳеч қачон тарк этмаймиз **(Қарсаклар)**. Эндиликда эса, биз социалистик қурилишнинг неча ўн йилларидан ўтганимиздан сўнг, бизнинг ақлимиз тўлиб, ўз истиқболларимизни аниқравшан чамалайдиган бўлиб қолган пайтимизда, олий мақсадимиз — коммунизмни рўёбга чиқариш йўлини тўғрироқ, пухтароқ солишни ҳам ўрганиб олдик.

Ўртоқлар, олдимизда турган вазифаларнинг янгилиги **комсомол фаолиятининг форма ва методларини, услубининг** ўзини яхшилаш масаласини олдинги ўринлардан бирига объектив равишда чиқариб қўйганлиги равшан.

Аввал бошда иш формаларига тўхталиб ўтайлик. Бу ўринда, аввало, нималарга эътиборни қаратиш лозим?

Биринчидан, ҳали ҳам кўпинча комсомол ташкилотлари янги вазифаларни «синовдан ўтган», бир қолипдаги усул ва воситалар билан ҳал этишга уринмоқдалар. Лениннинг сўзлари билан айтганда, айрим кишилар «ёрқин» шиорга маҳлиё бўлмоқдалар, **«янги»** ижтимоий иқтисодий ва сиёсий вазиятни **тушунмаётирлар, шароитнинг ўзгарганини** ...назарга олмаётирлар», «ўз тактикасида максимал даражада **эпчил бўлиш** зарурлигини» унутиб қўймоқдалар.

Иш формалари ўзгармай, қотиб қолиши мумкин эмас. Бу формаларни доимо ривожлантириб бориш лозим. Бунинг устига ёшларга хос янгиликка интилишни ҳам эътиборга олмасдан бўлмайди. Гарчи «номи» вақти-вақти билан ўзгартириб турилган бўлса ҳам, кўп йилларга чўзилиб кетган қанчадан қанча юришлару кўриклар ёшлар учун ўзининг кучидан маҳрум бўлади, деган фикрга қўшиларсизлар.

Иккинчидан, ёшларнинг иш формалари билан ўсиб бораётган моддий ва маънавий эҳтиёжлари ўртасида муайян тафовут бор. Комсомол ташкилотлари шу билан боғлиқ бўлган тенденцияларга мувофиқ тарзда иш кўришга, уни зарур йўналишга солиб юборишга ҳамиша ҳам улгура олмаяптилар. Айрим жойларда ҳали ҳам комсомол иши йигит ва қизларнинг ҳаётий режаларига мувофиқ тарзда қурилаётгани йўқ. Баъзан комсомол комитетлари ёшларни чинакамига қизиқтираётган энг зарур муаммолардан четда қолмоқдалар. Ёшларнинг қандайдир бир қисми комсомолдаги актив фаолиятдан четлашаётганининг сабаби шу эмасмикан?

Ниҳоят, комсомол ишининг формаларини танлаб олганда уларнинг ёшини, билим даражасини, у ёки бу турдаги фаолиятга қизиқишларини ва мойиллигини эътиборга олиш керак, албатта. Аммо бу талабга амалда риоя қилинмаяпти.

Кўриб турибсизларки, бу соҳада бирталай зиддиятлар йиғилиб қолган.

Комсомол комитетлари мавжуд иш формаларини танқидий анализ қилиб, уларни маълум маънода қайтадан чамалаб кўрадилар, деб ўйлайман. Ҳамиша комсомолга хос бўлган ижодий изланиш, новаторлик, реал ҳаётдан келиб чиқадиган дадил эксперимент бундан буён ҳам унга йўлдош бўлаверишига аминман.

Бу нарса турмуш ўртага қўяётган янги вазифаларни муваффақиятли ҳал қилиш учунгина керак бўлиб қолмайди. Комсомол ҳамиша фаол шуғулланиб келган проблемаларни ҳал этишда ҳам унга кўпроқ ташаббускорлик ва ижодкорлик тиламоқчиман. Гап масалан, йигит ва қизларни ахлоқий-эстетик ва жисмоний жиҳатдан тарбиялаш ҳақида, уларни Ватан ва жаҳон маданиятининг энг яхши ютуқларидан баҳраманд қилиш тўғрисида, равшанки, ҳар бир комсомолнинг жамоат тартибини мустаҳкамлашда актив қатнашиши ҳақида бормоқда.

Энди раҳбарлик услуби хусусида шуларни айтмоқчиман. Кейинги йилларда комсомол комитетлари иш услубини такомиллаштириш соҳасида бир қанча тадбирларни амалга оширдилар. Бироқ ўртоқлар, қилинган ишлар — катта ишнинг бошланиши, холос.

Бу ишнинг моҳияти, бир томондан, ВЛКСМ сафларидаги уюшқоқликни, тартиб, интизомни оширишдан, иккинчи томондан эса комсомолларнинг ташаббускорлиги ва активлигини ривожлантиришдан иборат. Кўпгина комсомол комитетлари ва ҳатто пионер ташкилотлари фаолиятида анчагина расмиятчилик, илгаридан ташкил қилиб қўювчилик ва дабдабабозлик таъсирининг борлиги — бартараф этиш лозим бўлган энг катта тўсиқдир. Эсингизда бўлса, партиянинг XXVI съездида ҳам, Марказий Комитетнинг 1983 йил июнь Пленумида ҳам шу ҳақда гапирилган эди.

Яна ўша ҳар хил «тадбирлар» билан машғул бўлишни олайлик. Бу камчилик тўғрисида неча марталаб айтиб ўтилди. Аммо сезиларли бурилиш рўй бергани йўқ. Кўпдан кўп ҳаракатлар ва кампанияларга берилиб кетиш муқаррар расмиятчиликка олиб келади-ку, ахир. Уларнинг кўпчилиги текшириб кўрилганида кўпинча фақат «қоғозлар ҳаракати» бўлиб чиқади, «қамраб олиш»га доир кишини ҳайратга солувчи кўп миллионли рақамлар эса унчалик катта эмаслиги маълум бўлиб қолади. Бунинг устига шу нарса ҳам сир эмаски, баъзи «тадбирлар» аввал бошиданоқ хўжакўрсинга ташкил этилган бўлиб, усти ялтироқ қилиб кўрсатишга мўлжалланган, дейиш мумкин.

Гап умуман оммавий кампаниялардан, ёрқин намойишлардан воз кечиш тўғрисида бораётгани йўқ, албатта. Бунда чегарани билиш, уларнинг ўтказилиши Союзнинг тарбиявий ишини тўлдириши кераклигини ёдда тутиш лозим.

Ҳар қандай ишда расмиятчилик, қоғозбозлик, бюрократизмга тоқат қилиб бўлмайди. Буларга ВЛКСМ фаолиятида, айниқса, унинг пионер ташкилотига раҳбарлигида икки карра, уч карра тоқат қилиб бўлмайди. Ҳамма нарсани регламент билан чеклаш, комсомол ташкилотларининг ишини юқоридан берилган кўрсатмалар қолипига солиш йўлидаги интилиш демократик, мустақил иш кўрувчи ташкилот бўлмиш комсомол негизларининг ўзига хилофдир.

Комсомол комитетлари ВЛКСМ аъзолари ўртасида ҳам, шунингдек, болалар коммунистик ташкилотида ҳам кундалик, конкрет ташкилотчилик ҳамда тарбиявий ишни кучайтириш томон кескин бурилишлари керак. Комсомол ходимларининг ёшлар оммаси билан алоқасини мустаҳкамлаш, уларнинг фаолиятини барча бошланғич ташкилотларда жонли, ижодий муҳитни вужудга келтиришга бўйсундириш муҳимдир. Ёш авлодни тарбиялашда, ҳар бир ёш инсонда юксак дунёқараш ва маънавий-сиёсий маданиятни, буржуа идеологиясининг ҳар қандай шаклдаги мешчанлик-истеъмолчилик психологиясининг таъсирига қарши қатъий туришни шакллантиришда, партия унинг олдига қўяётган вазифаларни ҳал этишда комсомолнинг ролини ошириш айни мана шунга ғоят кўп даражада боғлиқдир.

Бунда биз шуни тушунамизки, ана шу барча вазифаларни бажариш **комсомолга партия раҳбарлигини яхшилашни,** бундаги мавжуд камчиликлар бартараф этилишини талаб қилади. Баъзи бир ҳолларда биз комсомол ташкилотларига ҳаддан ташқари раҳбарлик қилиш фактларига дуч келамиз. Бу фактлар ортида ёшлар хато қилиб қўйишлари ҳам мумкин, деган муайян хавотирликни пайқаб олиш қийин эмас. Бундай позицияга қўшилиб бўлмайди. Акс ҳолда ёшларни умр бўйи йўргакда сақлашга тўғри келади, дейиш мумкин, зеро Маркс киноя билан қайд этиб ўтганидек, «Инсон юришни ўрганар экан, йиқилишни ҳам ўргана боради, зотан у йиқилгандагина юришни ўрганиб олади». Комсомолга кўпроқ ишонч билдириш керак, лекин бу талабчанлик билан билдирилган ишонч бўлиши лозим. Комсомолнинг ишлари ва юмушларига энг оддий эътибор бермай қўйишдан иборат бошқа бир зид ишга ҳам йўл қўйиб бўлмайди, албатта.

Бунда шуни қайд этиб ўтмоқчиманки, биз комсомолга партия раҳбарлигининг даражасига парткомлар тинглаган масалаларнинг миқдорига қарабгина баҳо бермоқчи эмасмиз асло. Аввало, ёшлар ўртасида содир бўлаётган социал, идеологик жараёнларни доимо ва чуқур билиб бориш, уларни мунтазам суратда таҳлил этиш, ишнинг асосий йўналишларини, энг таъсирчан формаларини танлашда комсомол ташкилотларига ёрдам бериш муҳимдир.

Буларнинг ҳаммасини ниҳоятда зўр одоб билан бажариш лозим. Энг кўп даражада ишонтириш, ўртоқларча эътибор, амалий ёрдам — ёшлар ташкилотига партиявий раҳбарлик услубига нисбатан қўйиладиган мажбурий талаб мана шундан иборат. Ленин сўзлари билан айтганда, ҳаммадан кўра кўпроқ бунда «сиёсий» нуқтаи назардан ташқари «педагогик» нуқтаи назарни ҳам эътиборга олиш» керак.

Бунда кўп нарса партия раҳбарларининг ёшлар билан бевосита жонли мулоқотда бўлишларига боғлиқдир. Ёшлар меҳнат қилаётган, ўқиётган, дам олаётган жойларда тез-тез бўлиб, етилган масалалар юзасидан улар билан рўй-рост суҳбатлашиб туришни қоида қилиб олиш керак.

Яна бу нарса сиёсий нуқтаи назардангина эмас, шу билан бирга, айтишим мумкинки, психологик нуқтаи назардан ҳам муҳимдир. Бундай мулоқотларда ўзинг ҳам ёшларнинг ғайрат-шижоатидан куч-қувват олиб, кўз олдингдан ўтган фактларнинг янги жиҳатларини очасан, ҳозирги ёшларнинг реал хусусиятларини, уларга хос фазилатларни яхшироқ тушуна бошлайсан, киши. Чунки ёшлар, Ленин айтганидек, «социализмга яқинлашишда оталаридек эмас, балки зарурат юзасидан **бошқача, ўзга** йўл билан, **ўзга формада, ўзга** вазиятда яқинлашишга мажбур» бўладилар.

Гап ёшларга тилёғламалик қилиш тўғрисида бораётгани йўқ, албатта. Биз ғоявий, принципиал позицияда ҳамиша изчил ва қатъий бўлишимиз лозим. Бизнинг мана шу қатъий эътиқодимизни ёшларга сингдириш керак.

Комсомолга раҳбарлик қилиш — ёшларнинг комсомол ташкилотлари ўзигина уддалай олмайдиган проблемаларни ҳал этишда унга ёрдам бериш кераклигини ҳам билдиради. Мен, аввало, социал проблемаларни назарда тутмоқдаман. Бутун идеология ишида бўлгани каби ёшларни тарбиялашда ҳам бу иш яхши ўйланган социал-иқтисодий сиёсатга таянган тақдирдагина чинакам муваффақиятга эришилади. Ёшларнинг эса социал соҳадаги проблемалари оз эмас. Мен том маънодаги ўқитиш ва таълим масалаларини биринчи ўринга қўйган бўлур эдим.

Партия белгилаган ва ҳозирнинг ўзидаёқ мактаб ишини ислоҳ қилиш юзасидан амалга оширилаётган катта-катта тадбирлар сизларга маълум. Бу тадбирлар ҳар бир ёш инсонга ўзини мустақил меҳнат ҳаётига яхшироқ тайёрлашга ёрдам бериши, образли қилиб айтганда, узоқ йиллар мобайнида унга юксак процент бериб борадиган капиталини яратиши керак.

Ҳар бир ёш инсон мактабни ёки олий ўқув юртини тамомлагандан кейин ҳам ўз билимларини янгилаб, бойита оладиган бўлиши учун ҳамма жойда шарт-шароитларни вужудга келтириш тўғрисида ҳам ғамхўрлик қилиш керак. Ҳозирги ишлаб чиқаришнинг зўр ривожланиши ҳам, шахсни ҳар томонлама камол топтириш вазифаси ҳам шуни тақозо этади.

Социологларнинг таъкидлашларича, меҳнатнинг мазмуни ва шароитларидан қониқмаслик — ёш ишчилар ўртасида кадрлар қўнимсизлигининг асосий сабабларидир. Ҳақиқатан ҳам шундай. Партиянинг ишлаб чиқаришни реконструкция қилиш, янгилашга қаратилган йўли бугунги кунда ана шу проблемани анча жадал ҳал этиш имконини беради.

Бу проблема бир зумда ғойиб бўлмаслиги тушунарли. Лекин комсомол шу жараёнда яна ҳам активроқ иштирок этган тақдирда меҳнат шароитларини ўзгартириш, унинг мазмунини бойитиш ишлари жуда тезлашиб кетади. Бунда ёшларимизнинг билимлари, ташаббуси, ижодий ихтироларини рўёбга чиқариш учун кенг имкониятлар мавжуд. Афтидан баъзи жойларда осойишта турмуш ишқибозлари билан курашишга ҳам тўғри келиб қолар. Хуллас, бунда ҳам яна, Ленин таъкидлаб ўтганидек, «Совет ҳокимиятининг буйруқ чиқариши ёки партиянинг бирон шиор ташлаши... билангина иш битмайди», «Бунинг учун ёш авлоднинг ўзи шу ишга киришмоғи керак».

Ёш оилаларни шинам уй-жой билан таъминлаш — катта проблемадир. Ўзларингиз биласизки, мамлакатимиз уй-жой қурилишининг кўлами жиҳатидан дунёда унга тенг келадигани йўқ. Аммо уй-жой проблемаси ҳали ҳам жуда ўткир бўлиб турибди, бинобарин, уни ҳал этиш учун қўшимча резервларни қидириб топиш лозим. Шу муносабат билан, эҳтимол, ёш оилаларга кооператив асосларда уй-жой олиш учун узоқ муддатли кредитлар бериш мумкинлигини ўйлаб кўриш керакдир. Комсомол эса ёшлар кооперативлари қурилишини оталиққа олган бўлур эди.

Бугун сўнгги бир масалани айтиб ўтмоқчиман. Ҳозир комсомол сафларида бир ярим миллиондан кўпроқ коммунист бор. Айни улар орқали комсомолга ҳаммадан кўра яхшироқ таъсир ўтказиш мумкин. Зўрлик кучи билан эмас, албатта. Ленин сўзлари билан айтганда, «Обрў кучи билан, ғайрат кучи билан, тажрибаси зўрлиги билан, ҳар томонлама иш кўрсата билиши, қобилияти зўрлиги билан» таъсир ўтказиш керак. Коммунистнинг комсомолдаги иши — масъулиятли партия ишидир. Уни эса шараф билан бажариш керак **(Қарсаклар)**.

Умуман, комсомол кадрлари масаласини энг муҳим масала дейиш мумкин. Бунда ҳамма нарса — ғоявий эътиқод ва маънавий поклик, ташкилотчилик маҳорати ва ёшларнинг ўзига хос талаб-эҳтиёжларига сезгирлик билан эътибор бера олиш қобилияти, профессионал етуклик ва ёшларга хос ғайрат-шижоат ғоят катта аҳамиятга эгадир. Шу боисдан ҳам комсомол кадрларини танлаш, шунингдек, уларни совет, хўжалик ишларига ва, албатта, партия ишига кўтариш проблемалари доимо партия комитетларининг диққат марказида бўлиши керак. Комсомолда раҳбарликнинг яхши мактабидан ўтган кишилар ўз меҳнати билан бундай ишончни оқлашларига аминман. Буларнинг ҳаммаси армия комсомолига ҳам тўла-тўкис тааллуқли эканлиги тушунарлидир.

Ўртоқлар, энди КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси билан СССР Олий Совети Президиумининг фахрли топшириғини бажаришга ҳамда Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг комсомол ташкилотига юксак давлат мукофоти — Қизил Байроқ орденини топширишга ижозат бергайсиз!

(Ҳамма ўрнидан туради. Ўртоқ К. У. Черненко гулдурос, давомли қарсаклар остида орденни Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флоти комсомол ташкилотининг байроғига қадаб қўяди. Залда ҳозир бўлган кишилар «Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига шон-шарафлар!, Шон-шарафлар! Шон-шарафлар!», «Совет Қуролли Кучларига шон-шарафлар!», «Ленин комсомолига шон-шарафлар!» деб хитоб қиладилар).

МОЗАМБИК ДИЁРИДА САМИМИЙ УЧРАШУВЛАР

МАПУТУ, 28 май. **ТАСС мухбири хабар беради:** шу кунларда мозамбикликлар бу ерда меҳмон бўлиб турган Ўзбекистон Компартияси партия ходимлари делегациясини самимий кутиб олмоқдалар. Коллективларга бирлашган қишлоқларда, саноат корхоналари ва давлат муассасаларида меҳмонларнинг ўзбек халқи эришган ютуқлар, унинг режалари ва ишлари тўғрисидаги ҳикояларини зўр қизиқиш билан тингламоқдалар.

Делегация Матоладаги марказий партия мактабини бориб кўрди. Бу ўқув юрти республиканинг барча вилоятлари учун партия раҳбар кадрлари ва идеология ходимларини тайёрлайди. Партия мактабида Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатларнинг намояндалари ҳам дарс бермоқдалар. Делегация аъзолари Совет Иттифоқида партия кадрлари қандай тайёрланаётганлиги, КПСС XXVI съезди қарорларини рўёбга чиқаришда Ўзбекистон ССР эришган ютуқлар тўғрисида тингловчиларга гапириб бердилар.

Ўзбекистон вакиллари Мозамбик Халқ Республикасида тез-тез бўлиб турадилар. Кейинги йилларда бу ерга мазкур иттифоқдош республиканинг бир қанча делегацияси келиб кетди, «Баҳор» ва «Шодлик» рақс ансамблларининг гастроллари муваффақиятли ўтди.

Ўзбекистон мутахассислари республика халқ хўжалигининг бир қанча энг муҳим тармоқларини ривожлантиришда Мозамбикка ёрдам бермоқдалар. Нампула вилоятида пахтакорлар меҳнат қилмоқдалар. Улар пахтадан мўл ҳосил олишда, ғўзанинг янги навларини яратишда кўмаклашмоқдалар. Мапутудаги марказий госпиталда ўзбекистонлик врачлар, Мозамбик метеорология хизмати муассасасида Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Сейсмология институтидан келган бир группа мутахассислар ишлаб турибдилар. Иттифоқдош республика вакиллари миллий план комиссиясида Лимпопо дарёси ҳавзасини ўзлаштириш программасини ишлаб чиқмоқдалар. Мозамбик томони ўзбекистонлик мутахассисларнинг фидокорона меҳнатини юксак баҳоламоқда ва бу маҳаллий матбуотда тез-тез ёритилиб турибди.

УМУМАРМИЯ КОМСОМОЛИНИНГ АНЖУМАНИ

(Боши биринчи бетда).

ҳаёти ва фаолиятига таъсири муттасил ортиб бормоқда. Комсомол ташкилотларининг роли ошмоқда. Армия ва Флот комсомоли ўзининг амалий иши билан Қуролли Кучларнинг жанговар қудрати ва жанговар шайлигини оширишда партиянинг содиқ ёрдамчиси эканлигини қайта-қайта исботламоқда. ВЛКСМ аъзоларининг учдан бир қисми аълочи, уларнинг ярми эса юқори малакали мутахассисдир!

Аммо эришилган муваффақиятлар хотиржамлик учун асос бўлолмайди. Комсомолнинг Армия ва Флот олдига қўйилган вазифаларни ҳал этишдаги мавжуд резервларидан ва имкониятларидан ҳали асло тўлиқ фойдаланилаётгани йўқ.

Қуролли Кучларнинг юксак даражадаги жанговар шайлигига эришиш комсомол ташкилотларининг фаолиятида асосий, энг муҳим вазифадир, деди СССР мудофаа министри. Жанговар шайлик даражаси — қисмлар, кемалар тайёрлигининг сифат жиҳатига бериладиган партия ва давлат баҳосининг асосий мезонидир. Армия ва Флот комсомоли фаолиятига баҳо беришда ҳам худди шу нарса асосий мезон ҳисобланади.

Партия раҳбарлиги Армия ва Флот комсомол ташкилотлари жамики фаолиятида муваффақиятлар гаровидир. Бунда партиянинг барча аъзолари комсомол билан шуғулланиши, ишлаши, ишлаганда ҳам тўхтовсиз ишлаши лозим. Бунда мансабни ҳам, бандликни ҳам, бошқа сабабларни ҳам рўкач қилиб бўлмайди.

Шунга эришиш кераки, ҳар бир жангчи, ҳар бир комсомол аъзоси, аввало, ҳозирги халқаро вазият ниҳоятда кескинлигини, партия Марказий Комитети билан Совет ҳукуматининг империализмнинг ҳар қандай кирдикорларини даф этишга ҳамиша тайёр бўлиб туриш керак, ҳеч қандай тасодиф бизни ғафлатда қолдира олмасин, деб Қуролли Кучларга нисбатан қўйган талабларини чуқур англаб олсин.

Барча жангчилар Ватан тақдири учун шахсий масъулиятни ҳис этиши, ҳамиша сергак бўлиб, доимо юксак даражада ҳушёрликни сақлашлари зарур.

Комсомол иши қисм, кема доиралари билан чекланиб қолмаслиги керак. Завод ва фабрикалар, колхоз ва совхозларнинг комсомоллари билан, ДОСААФ ташкилотлари билан ҳарбий-оталиқ алоқаларини мустаҳкамлаш муҳим. Армия комсомоли умумхалқ ишига — мактаб ислоҳоти ва ҳунар-техника таълими ислоҳотини амалга оширишга ўз ҳиссасини қўшиши, ёшларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялашни яхшилашда мактабларга ва ҳунар-техника билим юртларига ёрдам бериши мумкин ва лозим.

Сўнгра Д. Ф. Устинов ҳарбий интизомни мустаҳкамлашда комсомол ташкилотларининг вазифаларига, шахсий составнинг турмуши, унинг маданий ҳордиқ чиқаришини ташкил этиш тўғрисида доимо ғамхўрлик қилиш зарурлигига, шунингдек, комсомол ходимлари кадрлари билан ишлашни, уларни танлаш ва тарбиялашни яхшилаш муҳимлигига тўхталиб ўтди.

СССР мудофаа министри пировардида қуйидагиларни айтди: 12 июль куни Ленин комсомоли ўз тарихидаги муҳим воқеани — унга Владимир Ильич Ленин номи берилганлигининг 60 йиллигини нишонлайди. Комсомоллар мана шу бутун олтмиш йил мобайнида доҳий васиятларини муқаддас билиб, унга амал қилиб келдилар. Комсомоллар ҳамиша социалистик Ватаннинг содиқ бинокорлари ҳамда ҳимоячилари бўлиб келдилар ва шундай бўлиб қолмоқдалар. Ленин комсомолининг жанговар отряди — Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг орденли комсомол ташкилоти бундан буён ҳам ўз олдида турган вазифалар даражасида бўлишига, комсомол жангчилар бундан буён ҳам бутун кучларини Ватаннинг мудофаа қудратини мустаҳкамлашдан, Совет Қуролли Кучларининг жанговар шайлигини оширишдан иборат олижаноб ишга сарфлайверишларига шак-шубҳа йўқ.

Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флоти Бош сиёсий бошқармасининг бошлиғи армия генерали **А. А. Епишев** Армия ва Флот ёшларини ғоявий-сиёсий, ҳарбий ва маънавий жиҳатдан тарбиялашда комсомол ташкилотларининг ишини янада яхшилаш тўғрисида доклад қилди.

Партиямиз ёшлар билан ишлаш, уларни тарбиялаш масалаларига нақадар зўр эътибор бериб келаётганлиги маълум, деди у, ёш авлодни ғоявий-сиёсий, меҳнат, ахлоқий жиҳатдан тарбиялаш — шу ишнинг туб вазифаларидан биридир.

Докладчи ленинчи партиямизнинг қаҳрамонона тарихини, унинг ички ва ташқи сиёсатини, кўп қиррали бунёдкорлик фаолиятини, социалистик Ватаннинг мудофаа қудратини кучайтириш тўғрисидаги тинимсиз ғамхўрлигини бундан буён ҳам актив пропаганда қилиш, ёшларда Коммунистлар партиясига, унинг қаҳрамонона анъаналарига нисбатан фарзандлик меҳр-муҳаббатини тарбиялаш, комсомол сафларини унинг теварагида яна ҳам маҳкамроқ жипслаштириш зарурлигини таъкидлади. Пролетар социалистик интернационализми принципларини, Коммунистик партиянинг ленинча миллий сиёсатини ёшларга тушунтириш борасидаги ишда комсомолнинг куч-ғайратини ошириш талаб этилади. Шахсий составни Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар армиялари жангчилари билан жанговар ҳамдўстлик руҳида тарбиялашни янада такомиллаштириш тўғрисида ғамхўрлик қилиш шу ишнинг ажралмас қисми бўлиб қолмоқда.

Пировардида армия генерали А. А. Епишев, кенгашда қўйилган масалаларни муҳокама қилиш ВЛКСМ ташкилотлари фаолиятини янада такомиллаштиришга доир тавсияларни коллектив равишда ишлаб чиқиш имконини беради, деб ишонч билдирди. Бугун Ватаннинг юксак мукофотига сазовор бўлган Армия ва Флот комсомоли ҳарбий кенгашларнинг, командирлар ва сиёсий органларнинг, партия ташкилотларининг раҳбарлигида ўзининг қаҳрамонона йилномасига сўзсиз янги ёрқин саҳифалар ёзади.

Ўртоқ К. У. Черненконинг бугун сўзлаган нутқи армия комсомоли учун, ВЛКСМнинг барча отрядлари учун программ аҳамиятга эгадир, деди ўз нутқида ВЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари **В. М. Мишин.** СССР Қуролли Кучларининг комсомол ташкилотлари Ватан қудрати ва мудофаа қобилиятини кучайтиришга, тинчлик ишини мустаҳкамлашга фаол ҳисса қўшмоқдалар. Аълочиларнинг, малакали мутахассисларнинг, ҳарбий иш усталарининг сафлари йил сайин кенгайиб бормоқда. Комсомол ходимлари билан активлари шахсий составни ўқитиш ва тарбиялашда, жанговар ҳамда сиёсий тайёргарликда юксак натижаларга эришиш учун таъсирчан социалистик мусобақани уюштиришда командирларнинг, сиёсий ходимларнинг, партия ташкилотларининг ишончли ёрдамчилари бўлиб қолдилар.

ВЛКСМнинг Ҳарбий-Денгиз Флоти, Ҳарбий-Ҳаво Кучлари, чегара қўшинларига анъанавий оталиғи муваффақиятли ривожланиб бормоқда. Комсомол ўзининг энг яхши тарбияланувчиларини жанговар кемаларда, ҳарбий қисмларда, чегара заставаларида хизмат қилиш учун юбормоқда. Йигит ва қизларни қаҳрамонлик-ватанпарварлик руҳида тарбиялаш системаси такомиллаштирилмоқда. Комсомол ДОСААФ ҳамда бошқа ташкилотлар билан биргаликда Қуролли Кучлар учун мутахассислар тайёрлашда, офицерлар корпусини тўлдиришда актив қатнашмоқда.

Сўзга чиққан кишилар ўртоқ К. У. Черненко нутқи уларда ўчмас таассурот қолдирганлиги тўғрисида гапирдилар. Улар бутун совет халқи каби СССР Қуролли Кучларининг комсомоллари ҳам партиянинг ички ва ташқи сиёсатини якдиллик билан маъқуллаб, чексиз қўллаб-қувватлаётганликларини, катта авлодларнинг шонли жанговар анъаналарини муқаддас билиб асраб, кўпайтираётганликларини таъкидладилар. Армия ва Флот комсомоллари қисмлар билан кемаларнинг жанговар шайлигини янада оширишга, жангчиларнинг ғайрат-шижоати ва ташаббусини йўналтиришни, Ватаннинг муқаддас чегараларини пухта ҳимоя қилишни ўзларининг ватанпарварлик вазифаси деб биладилар.

Комсомол ташкилотлари секретарларининг Умумармия кенгаши ўз ишини давом эттирмоқда.

(ТАСС).

АРАБ ХАЛҚЛАРИНИНГ КУРАШИ БИЛАН БИРДАМЛИК

Тошкент жамоатчилигининг вакиллари 28 май куни бўлиб ўтган кўпкишилик митингда араб халқларининг Исроил агрессиясига ва империализм кирдикорларига қарши олиб бораётган адолатли кураши билан якдил бирдамлик изҳор қилдилар.

— Исроил АҚШнинг ошкора ҳомийлигида кўп йиллардан бери қўшни араб мамлакатларига нисбатан ўтказаётган террорчилик ва зўравонлик сиёсати яхши ниятли барча кишиларни ғоят ғазаблантирмоқда, — деди Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, «Висотстрой» бирлашмасига қарашли 11-трест бригадири Ҳамид Қобоев. — Озодлик ва суверенитетга бўлган ўз ҳуқуқини ҳимоя қилаётган Ливан, Фаластин ва Суриянинг ўн минглаб ўлдирилган ва қийноққа солинган ватанпарварларининг тўкилган қони учун ана шу жиноятларда шерик бўлган кимсалар жавобгардирлар. Бизлар ер юзидаги барча софдил кишиларни биргаликда куч-ғайрат сарфлаб, босқинчи агрессорлар ва уларнинг ҳомийларини жиловлашга даъват этамиз!

Митингда сўзга чиққан кишилар Форс қўрфази районида ҳарбий тайёргарликлар авж олдирилаётганлиги тўғрисида ташвишланиб гапирдилар. Бундай ҳарбий тайёргарликлар «кема қатнови эркинлигини ҳимоя қилиш» байроғи остида Вашингтон томонидан амалга оширилмоқда. Нотиқлар Ўзбекистон меҳнаткашлари барча тараққийпарвар инсоният билан биргаликда арабларнинг АҚШ маъмурияти ва Исроил ўтказаётган инсониятга зид сиёсатига қарши олиб бораётган адолатли курашини ёқлаб келганлигини ва бундан буён ҳам ёқлайверишини айтдилар.

(ЎзТАГ).

ПИЛЛА — ДАВЛАТГА!

ДАСТЛАБКИ МУВАФФАҚИЯТЛАР

Сурхондарё областининг энг жанубий зонасида жойлашган Термиз райони пиллакорлари ғалаба рапортига имзо чекдилар. 2100 қути қурт уруғининг ҳар бириданан 64 килограммдан, жами 132 тонна аъло сифатли пилла давлат тайёрлов пунктларига етказиб берилди. Район «кумуш тола» ижодкорлари планга қўшимча яна 18 тонна пилла сотиб, ялпи хирмонни 150 тоннага, ҳар бир қутидан олинадиган ҳосилни ўртача 77 килограммга етказишга сўз бердилар.

Планнинг бажарилишига салмоқли ҳисса қўшган Жданов номли колхоз пиллакорлари давлатга 45 тонна юқори сифатли пилла етказиб бердилар. Улар яна 5 тонна «кумуш тола» сотиш мажбуриятини олдилар.

Пилла қуртларини жадал усулда парвариш қилиб йилдан йилга юқори ҳосил етиштириб келаётган Жданов номли колхоздаги Тамара Рамазонова ўз оила аъзолари билан 6 қути қурт боқиб 614 килограмм «кумуш тола» териб олишга муваффақ бўлди. Шу колхоздан Соатой Қурбонова 5 қути қурт уруғидан 520 килограмм, Зубайда Холлиева 3 қути қурт уруғидан 314 килограмм пилла топширдилар.

Шунингдек, «Намуна» колхозининг моҳир пиллакори Тўти Абдураҳмонова 4 қути қурт уруғидан 430 килограмм, Сафар Шомуродов 3,5 қути қурт уруғидан 384 килограмм аъло сифатли пилла териб олдилар. «Октябрь 40 йиллиги» колхозидан Ойсоат Ҳайдарова, Шоҳсанам Мамасаидова, Саодат Эшмуродова, Ленин номли колхоздан Турдихон Мирзаевалар ҳар қути қурт уруғидан 100 килограммдан ошириб аъло сифатли пилла сотишди. Районда пилла топшириш давом этяпти.

ҲУРМАТ ТАХТАСИ

Пилла тайёрлаш планини муддатидан илгари бажарганликлари учун қуйидаги районлар республика «Ҳурмат тахтаси»га ёзилади:

Жарқўрғон райони — район партия комитетининг секретари И. Рустамов, район ижроия комитетининг раиси Ч. Боймуротов, район комсомол комитетининг секретари А. Маматмуродов, бош пиллахона директори Э. Ғаффоров.

Термиз райони — район партия комитетининг секретари Н. Норқобилов, район ижроия комитетининг раиси С. Саъдуллаев, район комсомол комитетининг секретари Р. Чоршанбиев, бош пиллахона директори Ҳ. Қулматов.

Қумқўрғон райони — район партия комитетининг секретари Ч. Алматов, район ижроия комитетининг раиси И. Жумаев, район комсомол комитетининг секретари Э. Баратов, бош пиллахона директори Қ. Қурбонов.

РКП БОШ СЕКРЕТАРИ, РСР ПРЕЗИДЕНТИ НИКОЛАЕ ЧАУШЕСКУНИНГ СССРГА ҚИЛАДИГАН ВИЗИТИ ТЎҒРИСИДА

Руминия Коммунистик партиясининг Бош секретари, Руминия Социалистик Республикасининг Президенти Николае Чаушеску КПСС Марказий Комитети ва СССР Олий Совети Президиумининг таклифига биноан 1984 йил июнь ойининг бошида амалий визит билан Совет Иттифоқига келади.

ДЕЛЕГАЦИЯ ЖЎНАБ КЕТДИ

БРЕСТ, 27 май. (ТАСС). Корея Меҳнат партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, КХДР Президенти Ким Ир Сен бошчилигидаги Корея Халқ-Демократик Республикаси партия-давлат делегацияси бугун Совет Иттифоқидан жўнаб кетди. Делегация КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг таклифига биноан расмий дўстлик визити билан мамлакатимизга келган эди.

Делегация Брестда бўлган вақтида «Қаҳрамон Брест қалъаси» ёдгорлик комплексини бориб кўрди. Ким Ир Сен мангу олов пойига гуллар қўйди. Совет расмий кишилари ҳамроҳлигидаги корейс ўртоқлар инсоният бахт-саодати учун курашда ўз жонини қурбон қилган совет жангчилари хотирасини бир дақиқа сукут сақлаб ҳурматладилар. Меҳмонлар шаҳарнинг диққатга сазовор жойлари билан танишдилар.

ВИЗИТ ТУГАДИ

БЕРЛИН, 26 май. (ТАСС). ГБСП Марказий Комитети ва ГДР Министрлар Советининг таклифига биноан қисқа муддатли дўстлик визити билан ГДРга келган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Давлат хавфсизлиги комитетининг раиси В. М. Чебриковни ГБСП Марказий Комитетининг Бош секретари, ГДР Давлат Кенгашининг раиси Э. Хонеккер қабул қилди.

Самимий ва ўртоқларча вазиятда ўтган суҳбат чоғида Э. Хонеккер ГДР билан СССР ўртасидаги қардошларча ҳамкорликни ривожлантириш ва чуқурлаштириш ишидаги хизматлари учун В. М. Чебриковга Карл Маркс орденини топширди.

Учрашувда ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари Э. Кренц, ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ГДР давлат хавфсизлиги министри Э. Мильке, шунингдек СССРнинг ГДРдаги элчиси В. П. Кочемасов иштирок этдилар.

Бугун В. М. Чебриков Берлиндан Ватанига жўнаб кетди.

Аэродромда уни Э. Мильке, бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

* * *

Москва аэропортида В. М. Чебриковни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари В. И. Долгих, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар. (ТАСС).

ОДАМЛАРНИ ИЖОД ҚИЛИШГА ТАЙЁРЛАЙЛИК

СССР Педагогика фанлари академияси илмий кенгашининг эстетик тарбия проблемаларига бағишланган ва 28 май куни Тошкентда ўз ишини тамомлаган X сайёр сессияси «Ижодий меҳнат қилишга қобилиятли шахсни камол топтирайлик» деган мавзуга бағишланди. Сессия қатнашчилари — олимлар, педагоглар, маданият усталари беш кун давомида Ўзбекистон ўқитувчилари тўплаган эстетик тарбия тажрибаси билан танишдилар. (ЎзТАГ).

БУТУН КУЧ — ҒЎЗА ПАРВАРИШИГА!

ЖАСОРАТ

Бу йилги баҳор Қорақалпоғистон автоном республикасининг деҳқонлари учун анча ноқулай келди. Чигит, шоли ва бошқа экинларни экиш аввалги йилларга нисбатан 18—20 кунга кечикиб кетди. Апрель ойининг охири ва май ойининг бошларида об-ҳавонинг бирданига пасайиши, кетма-кет ёққан сел айниқса, деҳқонлар ташвишини кўпайтириб юборди. Автоном республиканинг деярли барча хўжаликларида дастлабки экилган майдонларда қатқалоқлар пайдо бўлди. Аммо пахтакорлар ҳам, шоликорлар ҳам табиат қийинчиликлари олдида эсанкираб қолмадилар. Табиий офатга қарши самарали курашиш учун барча ерда оператив чоралар белгиланди. Техника воситалари, ишчи кучи юз берган қийинчиликни тугатишга тўла сафарбар этилди. Ҳозир автоном республика далаларида бўлган киши барча ерда меҳнат кўтаринкилиги авжидалигининг гувоҳи бўлади.

Қатқалоқ босган ғўзалар парваришига алоҳида эътибор берилаётир. Районларда, колхоз ва совхозларда кўчатларни тўла сақлаб қолиш, қатқалоқни зудлик билан тугатиш бўйича ташкилий комиссиялар тузилди. Комиссияларнинг раислари қилиб хўжалик раҳбарлари тайинланди. Улар карталарни бирма-бир кўздан ўтказиб, бажарилиши лозим бўлган агротехник тадбирларни белгиладилар. Ҳосил учун кураш оммавий равишда қизитиб юборилди.

«Партия XXII съезди» колхози Амударё районида эмас, Қорақалпоғистон автоном республикасидаги йирик пахтакор хўжаликлардан бири. Хўжалик аъзолари пахта тайёрлаш беш йиллик планини тўрт йилда бажариш мажбуриятини олган. Колхоз ҳар йили пландан ташқари 1100-1200 тоннадан зиёд пахта топширмоқда.

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун курашаётган колхозининг азамат пахтакорлари 1030 гектар майдондан 5500 тонна «оқ олтин» етиштириш мақсадида фидокорона иш олиб боришяпти. 60 центнерчилар ҳаракати тобора кенг қулоч ёймоқда. Г. Еримбетов, Т. Болтабоев бошлиқ бригадалар шулар жумласидандир.

Колхозда чигит экиш тамомлангандан сўнг бир оз ўтгач, ёғиб ўтган сел натижасида ҳамма майдонларда қатқалоқ пайдо бўлди. Қатқалоқни юмшатиш, ғўза тупларини тўла сақлаб қолиш мақсадида колхоз раиси Т. Сержонов раҳбарлигида ташкилий комиссия тузилди. Комиссия составига бош мутахассислар, ветеран пахтакорлар киритилди.

Комиссия аъзолари дарҳол оператив чоралар кўрдилар. Дала ишларига 34 та трактор, 68 механизатор, 280 та борона сафарбар этилди. Техника воситаларининг икки сменада ишлатилиши таъминланди. Карталар кўндалангига борона қилинди. 25 процент майдонда иккинчи марта борона ўтказилди. 300 гектар ерга қайта чигит экилди.

Ғўза қатор ораларига ишлов беришда 15 та чопиқ тракторидан унумли фойдаланилмоқда. Эрта-индин культиваторлар сони 30 тага етказилади. Ў. Кулбоев, И. Дўстжонов, А. Дуйсенбоев каби ўнлаб механизаторлар смена нормаларини бир ярим-икки ҳиссадан бажариб, социалистик мусобақада ғолиблик қилмоқдалар.

Автоном республиканинг миришкор деҳқонлари табиат инжиқликларига қарамай 410 минг тонналик «оқ олтин» хирмонини бунёд қилиш йўлида барча тадбирларни кўришаётир.

Р. ЕШИМБЕТОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Қорақалпоғистон АССР ва Самарқанд области пахтакорлари табиий офат оқибатларини мардонаворлик билан бартараф этиб, «оқ олтин»дан юқори ҳосил кўтариш учун курашмоқдалар.

САФАРБАРЛИК

Ўн биринчи беш йилликнинг тўртинчи йилида Самарқанд области пахтакорлари улкан марраларни кўзлаб меҳнат қилмоқдалар. Мўл ҳосилга пухта замин яратиш учун қаттиқ бел боғлаган азаматлар барча майдонларда чигитни қисқа муддатларда юқори сифат билан экиб, тўлиқ ниҳол олиш чораларини кўришаётган эди. 26 апрель куни кутилмаганда қаттиқ ёмғир ёғиб селга айланди. Натижада катта майдонлар селда қолиб, эндигина униб чиққан мурғак ниҳоллар зарарланди. Қатқалоқ вужудга келди.

Табиий офат, айниқса, Пастдарғом, Пайариқ, Оқдарё, Жомбой районлари далаларига кучли зарар етказди. Лекин матонатли деҳқонлар руҳан тушмадилар. Область партия комитети ва область Совети ижроия комитети тезда ёғингарчилик оқибатларини бартараф этиш чораларини ишлаб чиқишди. Моддий зарар кўрган районларга зарур миқдорда техника воситалари, ишчи кучи сафарбар этилди. Минерал ўғит, чигит ва бошқа моддий ресурслар етказиб берилди. Кўпгина майдонларга қайта чигит экилди.

Деҳқонлар ҳали нафасларини ростлаб олишга улгурмасдан табиат яна хуруж қилиб қолди. Иккинчи май куни шиддат билан ёмғир қуйди. Кучли сел ариқ-зовурлардан тошиб пайкалларни, эндигина тортилган эгатларни текислаб юборди.

Табиий офат, айниқса, Пастдарғом райони далаларига кўпроқ зарар етказди. Ўша куни «Прогресс» совхози, «Москва», «Комсомол», «Ленинобод», «Ўзбекистон», Калинин номли колхозларга қарашли пахта майдонларини сел ювиб, мурғак ниҳолларнинг илдизини очиб юборди.

Пастдарғомлик тажрибакор деҳқонлар қийинчиликлар олдида довдираб қолишмади. Район партия комитети оператив тарзда тузиб чиққан тадбирлар асосида барча хўжаликларда умумий сафарбарлик эълон қилинди. Аввало, жиддий зарар кўрган хўжаликларга техника воситалари, ишчи кучи, ўғит, чигит ва бошқа зарур ресурслардан ёрдам уюштирилди. Қисқа муддат ичида ниҳоли нобуд бўлган пайкалларга қайта чигит экилди.

Табиий офат оқибатларини бартараф этишда райондаги «Прогресс» совхози деҳқонлари амалга ошираётган тадбирлар айниқса диққатга сазовордир. Дарҳол мутахассислар фикри ўрганилди. 250 дан ортиқ механизатор пахтакорларга ёрдамга шошилди. 50 та ҳайдов, 60 та транспорт тракторлари, 50 та қатор орасига ишлов берадиган трактор, бошқа механизмлар икки сменада юқори унум билан ишлатилди. Абдурашид Боиров, Бобомурод Гадоев, Мардон Остонов, Бекназар Жўраев, Абдулла Қиёмов, Борасул Саидов сингари механизаторлар зарбдорчасига ишладилар.

Хўжаликда чигит иккинчи бор экилган бўлса ҳам айни пайтда ниҳоллар бараж ўсмоқда. Асосий мақсад парваришни тезу соз ўтказишга қаратиляпти. 47 та культиватор икки сменада тўхтовсиз ишлатилмоқда. Шунингдек озиқлантириш, суғориш юксак агротехника қоидалари асосида ўтказиляпти. Дала бошига 21 минг тонна маҳаллий ўғит чиқарилди.

Ғўза парвариши ҳар гектар майдондан 45—50 центнердан ҳосил олишга бел боғлаган Саидвали Бурхонов, Умрзоқ Калонов, Сафар Эронов, Бозор Жўраев бошлиқ бригадаларда аъло сифат билан олиб борилмоқда.

Чўл зонасида жойлашган совхоз азаматлари бу йил гектаридан ўртача 32 центнердан пахта етиштириш, ялпи хирмонни 8 минг тоннага етказиш мажбуриятини қабул қилишган. Табиий қийинчиликларни мардона енгаётган миришкорлар улкан хирмонга ҳозирданоқ мустаҳкам замин яратмоқдалар.

Область пахтакорлари табиий офат келтирган зарарни тез кунларда тугатиш чора-тадбирларни кўришаётир. Эзгу мақсад учун курашаётган омилкор деҳқонлар ғўза ниҳолларини ардоқлаб парвариш қилмоқдалар.

А. ДИЛМУРОДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

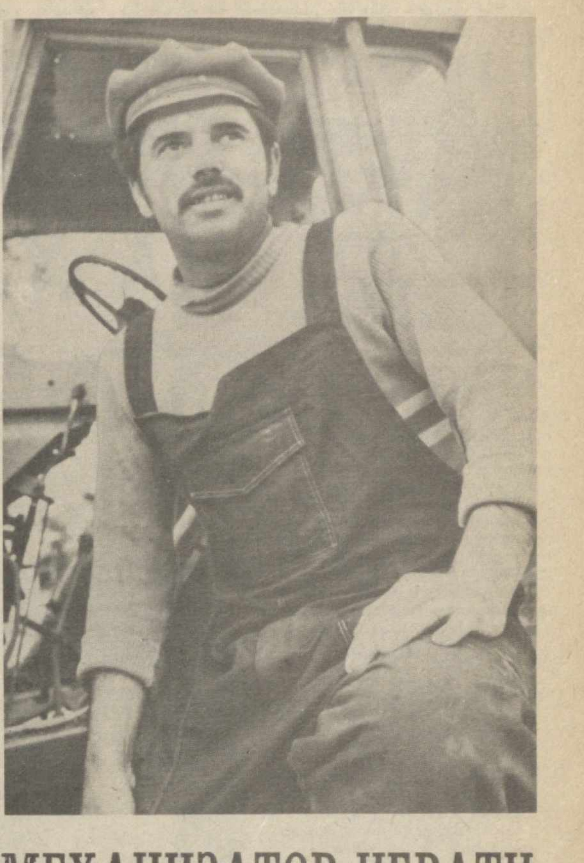

МЕХАНИЗАТОР ИБРАТИ

Жиззах область Арнасой районидаги Тимошенко номли совхозининг миришкор деҳқонлари экилган чигитни қийғос ундириб олиб, яшил ниҳолларни парвариш қилишни тобора кучайтирмоқдалар. Хўжаликнинг Карим Азизов бошлиқ бўлим пахтакорлари 378 гектар ерда деҳқончилик қилиб, бу йил яна ҳам юксак маррани кўзлаб ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар. Улар ҳар гектар ердан 31 центнер ўрнига 40 центнердан ҳосил кўтариш учун сўз беришган.

Хўжалик пахтакорлари ўртасида кенг тус олган социалистик мусобақада Искандар Набиев бошлиқ бригада деҳқонлари алоҳида ўрнак кўрсатиб ишламоқдалар. Ҳозир ғўзаларга иккинчи марта ишлов бериш бошланмоқда. Бригада ихтиёридаги чопиқ тракторлари билан экинларга сифатли ишлов берилмоқда. Бунда бригадирнинг ўзи алоҳида ўрнак кўрсатаётир. Искандар Набиевнинг ўзи бу йил 250 тонна «оқ олтин» териб бериш мажбуриятини олган. Унинг бригадасига уюшган бошқа механизаторлар ҳам «пўлат этак»лардан кўплаб пахта тўкиш ниятида. Суратда: И. Набиев.

А. Тўраев фотоси.

АКМАЛ ПЎЛАТ ТУҒИЛГАН КУННИНГ 75 ЙИЛЛИГИГА

ЗАМОН ТАРОНАСИ

Акмал Пўлат, мана қирқ беш йил бўлдики, тинимсиз қалам тебратиб келади. Давр — қайноқ ва оловли замон Акмал кўзини ҳам эртароқ очган эди, — деб ёзганди Ўзбекистон ССР халқ шоири Миртемир «Қаламкаш ҳақида» мақоласида, — У 14 ёшга тўлмасданоқ комсомол сафига келганлардан, тўғрироғи, комсомол етакчиларидан. 14 ёшдан қишлоқ шўросида котиб, муштумзўр рўйхатини тўғри тузгувчи, янгиликка — янги замонга қарши кучларга комсомол ёшиданоқ ўч, кечалари уйқусиз қишлоқ мухбири, бора-бора республика кўламида комсомол ходими, қурилиш бошлиғи — мана у босиб ўтган йўлнинг қисқа тасвири...

Акмал Пўлат замонанинг оташнафас куйчиси эди; қўшиқчи-шоир қаламига мансуб қўшиқлар дилларга сурур бағишлаб ҳамон янграётир. Бу қўшиқларда бунёдкор замондошлар меҳнати улуғланади, пахтакорлар матонати мадҳ этилади. Зеро, Акмал Пўлатнинг умри республикамиздаги энг улкан қурилишларда кечди, у даврнинг энг долзарб жабҳаларида фаолият кўрсатди ва меҳнат сурури унга илҳом бахш этди. Катта Фарғона каналида ҳам, Фарҳод ГЭСи қурилишда ҳам шоир фаол иштирок этди, Сирдарё область газетаси редактори вазифасида ишлаб юрган кезлари қўриқ шоввозлари образлари акс этган асарлар яратди.

«Акмални ҳамма вақт ҳаёт қайнаган жойда кўрардик, — деб ёзади Миртемир. — Ҳамма вақт олдинги қаторда...».

Акмал Пўлат ҳаёт бўлганида шу кунларда етмиш беш йиллигини қаршиларди. Шоирнинг замон таронасига айланган қўшиқлари мудом янграётган экан, унинг умри боқийдир.

Акмал ПЎЛАТ.

ЗАРАФШОН

Қучоғинг оч Зарафшон, бағрингга чин қаҳрамон келди,
Ҳаётингда сенга ҳозир ажойиб, хуш замон келди.

Саҳий бўл, шарқираб оқсин сувинг ташна биёбонга,
Қақир чўлларни обод қил, яна зўр имтиҳон келди.

Зарафшон, шарбатингдан баҳра олмай қанча ер чанқоқ,
Ярат сен ҳам бу кун инсон қўли билан чаман-гулбоғ.

Фаровонлик яна ошсин, гўзал водийга оқ тезроқ.
Аму, Сирлар билан мавж ур, бу кун жисмингга жон келди.

Жасорат, қудратинг кўрсат, совет халқига хизмат қил,
Ватанда гулласин боғлар, қардошингни иззат қил.

Асрлар ташланиб ётган биёбонга саёҳат қил,
Шалола сачратиб оқ, сенга чиндан меҳрибон келди.

Сенинг тоза зилолинг бирла чўллар майсазор бўлсин,
Гўзал водий кўкарсин, яшнасин, кенг пахтазор бўлсин.

Юракдан Акмалинг дер, доимо дўстлар омон бўлсин,
Ватанда мангу тинчлик барқарор, хуррам замон келди.

ГУЛДАСТА

Дилда қайноқ ҳурматимни жойладим гулдастага,
Ҳамма қойил, пахтакор, сен қомати барвастага.

Қомати барваста ёр аҳдингда бордирсан мудом,
Сенга дерман чин юракдан ассалом, минг ассалом.

Меҳнат ила ошди қадринг ҳур Ватан бўстонида,
Шуҳратинг, шонинг жаранглар элу юрт достонида.

Қўллари олтин ҳамиша, номи шонли пахтакор,
Сен ўзингсан чўл қувиб, саҳрога келтирган баҳор.

Омадинг оламга довруғ кўкда парвозинг сенинг,
Булбулигўё каби гулшанда овозинг сенинг.

Акмалинг куйлар жўшиб бахтли замонинг ҳар қачон
Бахтимизнинг посбони партиям бўлсин омон.

Чет элларда

ВОҚЕАЛАР • ХАБАРЛАР • ФАКТЛАР • ШАРҲЛАР

ХАБАРЛАР ОҚИМИДАН

ЛИВАН МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ КУРАШИ БИЛАН БИРДАМЛИККА ДАЪВАТ

● ПРАГА. Исроилнинг, бошқа империалист давлатларнинг тажовузкорона босқинчилик сиёсати Яқин Шарқдаги вазиятни кескинлаштириб юборди, дейишди Жаҳон касаба союзлари федерациясининг Бош секретари И. Закария билан Ливан ишчи ва хизматчилари касаба союзлари миллий федерациясининг раиси Илёс ал-Хабр бу ерда бўлиб ўтган музокаралар чоғида.

Томонлар, деб уқтирилади эълон қилинган ахборотда, Ливан территорияси оккупация қилиб олинганини, шунингдек Исроил ҳарбийлари Жанубий Ливан аҳолисига нисбатан қонли террор ўтказаётганини, шу жумладан қамоқхоналарда ва қочоқларнинг лагерларидаги қийноққа солишларни ва инсон ҳуқуқларини бузишларни қатъиян қораладилар. Касаба союз раҳбарлари Исроил қўшинларини Ливандан, босиб олинган ҳамма территориялардан дарҳол олиб чиқиб кетишни талаб қилдилар.

Жаҳон касаба союзлари федерацияси билан Ливан ишчи ва хизматчилари касаба союзларининг миллий федерацияси Ливан меҳнаткашларининг Исроил оккупациясидан озод бўлиш учун олиб бораётган кураши билан халқаро бирдамлик кампаниясини кучайтиришга чақирдилар. Улар империалистларнинг кирдикорларига қаршилик қилаётган, Тель-Авив билан сепарат битим тузишдан иборат Кэмп-Дэвид йўлига актив қарши чиқаётган Сурия халқининг кураши билан бирдамлик изҳор этдилар.

БОСҚИНЧИЛАРНИНГ БЕБОШЛИГИ

● БАЙРУТ. Исроил солдатлари Жанубий Ливаннинг босиб олинган территориясида тинимсиз бебошлик қилмоқдалар. Сайда шаҳрида айниқса кескин вазият ҳукм сурмоқда. Бу ерда интервенциячилар ва уларнинг «Жанубий Ливан армияси» деб аталган армиядаги агентлари маҳаллий аҳолига зулм қилиб, ҳеч бир гуноҳсиз кишиларни ушлаб қамоққа олиб кетмоқдалар. Сайда кўчаларида танк ва бронетранспортерга тушиб юрган Исроил армиясининг соқчилари шаҳарнинг қоқ марказида бир неча марта пулеметлардан ўт очдилар. Маҳаллий аҳоли орасида бир неча киши жароҳатланди. Босқинчиларнинг бўлинмалари Тир яқинидаги Канвия қишлоғини қуршаб олиб, ашаддий ур-йиқит қилдилар. Солдатлар хонадонларга бостириб кириб, одамлар ва ҳатто жониворларга қараб ўқ отавердилар. Заҳрани районида исроилликлар ливанликларга қарашли боғлардаги дарахтларни кесиб ташладилар.

Бу ерга етиб келган хабарларга қараганда, интервенциячилар алоҳида қаттиқ режимли «Ансор» қамоқ лагеридаги тутқинларнинг бир қисмини Исроил территориясидаги қамоқхоналарга кўчирдилар. Ливан матбуоти мана шу ўта кетган бедодлик ҳаракатини қоралаб, босқинчилар шу тариқа тинч аҳоли билан муомала қилишнинг умумэътироф этган нормаларини бузаётганликларини уқтиради.

ВАШИНГТОННИНГ ИҒВОГАРЛИК РЕЖАСИ ФОШ ҚИЛИНДИ

● МАНАГУА. Сандиночилар миллий озодлик фронти миллий раҳбарлик органининг аъзоси, Никарагуа миллий тикланиш ҳукумати раҳбарлик кенгашининг координатори Даниэль Ортега Американинг Никарагуага қарши яна бир куролли иғвогарликлари режасини фош қилди.

Рейган маъмурияти яқин кунларда Коста-Рика территориясидан республикага қарши яна қуролли иғвогарлик бошламоқчи эканлиги тўғрисида Никарагуа ҳукуматининг қўлида ишончли маълумотлар бор, деди у, «Халқ билан мулоқот» телепрограммасида сўзлаган нутқда. Коста-Рика президенти Луис Альберто Монхе душанба куни Ғарбий Европа мамлакатлари бўйлаб сафарга чиққан пайтда, унинг йўқлигидан фойдаланиб шу режани амалга ошириш белгиланган.

Режага биноан, деди Д. Ортега, ҳозир Коста-Рика территориясидаги Либертад деган жойда Никарагуага бостириб кирадиган контрреволюционерларнинг тўдалари тўпланмоқда. Марказий разведка бошқармасига сотилган кимсалар Коста-Риканинг Никарагуа чегарасида турган граждан гвардияси солдатларини иғвогарлик мақсадида ўлдириб, бу жиноятда сандиночилар халқ армиясининг жангчиларини айблашлари кўзда тутилган. Бу нарса Рейган маъмуриятига Никарагуага қарши бевосита қуролли аралашув учун баҳона топишга хизмат қилиши керак, деб уқтирди Д. Ортега.

АНГОЛА ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

● ЛУАНДА. Ер куррасининг барча халқлари тинчликни ҳимоя қилишлари ва қаттиқ туриб қўриқлашлари зарур, деди МПЛА — Меҳнат партияси Марказий Комитетининг аъзоси Ангола Халқ Республикаси ташқи ишлар министри П. Жоржи. Иқтисодий ривожланиш, мустақиллик ва тараққиёт йўлидан тинчлик шароитидагина муваффақиятли олға силжиш мумкин, деб уқтирди у.

Қитъа жанубидаги аҳволни доимо издан чиқариб турган манфур апартеид режимига қарши курашиш — бутун халқаро ҳамжамиятнинг бурчидир, деб таъкидлади П. Жоржи. Африкани мустамлакачиликдан, ирқчиликдан ва апартеиддан батамом озод қилиш — «Фронт ёқаси» давлатлари ва бутун Африка қитъаси хавфсизлигининг асосий шартидир. Африка жанубида тинчликни таъминлаш учун аввало БМТ Хавфсизлик Кенгашининг Намибиядаги мустамлакачиликни тугатиш тўғрисида қабул қилган 435-сон резолюцияси талабларини бажариш, Жанубий Африка қўшинларини Анголадан олиб чиқиб кетиш ҳамда Унита қўғирчоқ гуруҳига ҳар қандай ёрдам ва мададни тўхтатиш зарур, деб уқтирди Ангола ташқи ишлар министри.

МОЗАМБИК ҚУРОЛЛИ КУЧЛАРИНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ

● МАПУТУ. Кейинги ойларда Мозамбик Халқ Республикасининг қуролли кучлари «Мозамбик миллий қаршилиги» деб аталган ташкилотнинг бир қанча йирик тўдаларини тормор қилиб, 4 мингдан кўпроқ газандани ушлаб олдилар. Бу ерда ўтказилган оммавий митингда ФРЕЛИМО партияси халқ ташкилотининг вакили шу маълумотни айтди.

Митинг қатнашчилари ҳузурида «Мозамбик миллий қаршилиги» ташкилотининг собиқ аъзолари сўзга чиқдилар. Улар ирқчи ЖАР режими Мозамбик чегараси яқинидаги махсус лагерларда шу ташкилот тўдалари учун ҳарбий қўпорувчи газандаларни тайёрлаш билан шуғулланаётганини гапириб бердилар. Улар жанубий африкалик инструкторларнинг кўрсатмалари билан жосуслик топшириқларини бажариб келганлар, қўпорувчилик қилганлар, МХР территориясидаги тинч қишлоқларга ва транспортга ҳужум қилганлар.

(ТАСС).

ФКПнинг СЪЕЗДИ ТУГАДИ

● ХЕЛЬСИНКИ. Финляндия Компартиясининг XX съезди ўз ишини тамомлади. Съезд Финляндия пойтахти ишчи ташкилотларининг «Клуттууритало» биносида «Тинчлик, меҳнат, демократия, социализм» шиори остида ўтди.

Съезд давомида Финляндия Компартияси кейинги йиллар мобайнида бошидан кечираётган қийинчиликлар сезилиб турди. Бу нарса съезднинг баъзи ҳужжатларида ҳам, партиянинг раҳбар органларини сайлашда ҳам ўз аксини топди.

Съезд халқаро аҳвол тўғрисида резолюция, шунингдек бир қанча бошқа ҳужжатларни қабул қилди.

(ТАСС).

Лос-Анжелесдаги маҳаллий матбуотнинг таъкидлашича; олдиндан ҳозирлик кўриб қўйилган тамагирлик мақсадни кўзловчи ёзги Олимпиадада меҳмонлар учун «Тарихда биринчи марта чинакамига капиталистик ўйинлар кўрсатилади».

(Газетадан).

Олимпиадага пухта ҳозирлик кўришнинг капиталистик усули.

ТИНЧЛИК, ХАВФСИЗЛИК, ҲАМКОРЛИК МАСАЛАЛАРИ МУҲОКАМА ҚИЛИНДИ

СОФИЯ, (ТАСС). Бу ерда социалистик мамлакатлар хотин-қизлар ташкилотлари ва ҳаракатлари раҳбарларининг учрашуви бўлиб ўтди. Кенгашда ер юзида тинчликни сақлаб қолиш учун, халқлар хавфсизлиги ва ҳамкорлиги учун курашни кучайтириш масалалари муҳокама қилинди. Учрашув иштирокчилари Ғарбий Европа ва Шимолий Америка хотин-қизларига қарата мурожаатнома қабул қилдилар. Бу мурожаатномада халқаро кескинликни юмшатиш мақсадида шошилинч чоралар кўриш ғоят зарур эканлиги уқтирилади.

Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатларнинг ўзаро ҳарбий куч ишлатмаслик ва тинч муносабатларни сақлаш тўғрисида шартнома тузиш таклифи билан НАТО мамлакатларига қилган Мурожаати халқларнинг ҳаётий манфаатларига мос эканлиги ҳужжатда уқтирилади. Ана шу таклифнинг амалга оширилиши умуман халқаро вазиятга самарали таъсир ўтказган бўлур эди.

Марказий Американдаги аҳвол муҳокама қилинган чоғда АҚШнинг Никарагуага қарши қуролли агрессияси хавфи кучайиб бораётганлигидан ташвиш изҳор этилди.

Учрашув қатнашчиларини БКП Марказий Комитетининг Бош секретари, БХР Давлат Кенгашининг Раиси Т. Живков қабул қилди.

КАПИТАЛИЗМ ИЛЛАТЛАРИ

ЖИНОЯТЧИЛИКНИНГ САБАБИ

Кейинги йилларда Италияда жиноятчиликнинг ўсиб бораётганлиги кенг жамоатчиликни жиддий ташвишга солаётир. Мамлакатнинг йирик шаҳарларида жиноятчилик авжига чиққан. Чунончи, Италиянинг марказий областларидан бири Лациода синдикатлар ва йирик компаниялар яширин гангстерлик тўдаларининг фаолияти яна ҳам кучайган. Бошқа областларда ҳам шундай тўдалар кенгроқ иш олиб бормоқда. Қотиллик, кишиларни ўғирлаб кетиш, талончилик оддий бир воқеага айланиб қолди. Ёшларнинг ана шу тўдаларга киришиб кетаётганлиги, айниқса, жамоатчиликни ташвишга солаётир. Мамлакатда ўткир социал-иқтисодий танглигининг кучайиб бораётганлиги бунинг асосий сабаби деб ҳисобланмоқда. Чунки, кўплаб ёшлар ўсмирлик чоғларидаёқ жамиятдан ўз ўринларини топа олмай беихтиёр «ортиқча кишилар» армиясига қўшилиб қолмоқдалар. Бундан фойдаланган жиноятчилар ёшларни ўз қармоқларига илинтириб, уларни қотиллик, жиноятчилик йўлига солмоқдалар.

ЖИДДИЙ ПРОБЛЕМА

Венадан олинган хабарларга қараганда, Австрияда ёшлар ўртасидаги ишсизлик энг жиддий проблема деб таъкидланаётир. Расмий маълумотларга кўра, мамлакатдаги ишсизларнинг тўртдан бир қисми ёши ҳали 25 га ҳам етмаган йигит ва қизлардир. Мамлакатнинг Юқори Австрия, Бургенланд, Штирия ва Каринтия вилоятларида, айниқса, ёшлар ўртасида ишсизлик авжига минган. «Фольксштимме» газетасининг таъкидлашича, Юқори Австрияда ёшлар ўртасидаги ишсизлик, айниқса, энг юксак поғонага кўтарилган. Бошқа вилоятлардаги аҳвол ҳам бундан сира қолишмайди.

БАНДИТЛАР ХУРУЖИ

Токио полициячиларининг Япония пойтахтидаги гангстерлар маконларига бир ҳафта давомида қилган ҳужуми вақтида 830 дан кўпроқ киши қамоққа олинди, 134 та ўқ отиш қуроли мусодара қилинди. Бу қуршаб олишлар гангстерлар билан бўлиб ўтган тўқнашув вақтида икки полициячининг жароҳатланганлиги сабабли ўтказилган эди. Расмий маълумотларга кўра, ҳозирги вақтда Япония пойтахтида 107 та гангстерлар гуруҳлари деярли ошкора ҳаракат қилмоқда. Бу гуруҳларда 22 минг 300 дан кўпроқ киши бор. Ўқ отиш қуролини сақлашни тақиқловчи қаттиқ қонун мавжудлигига қарамай, Токиода бандитларнинг уни бузиш ҳоллари кейинги пайтларда ғоятда кўпайиб кетди.

Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари VIII халқаро Тошкент кинофестивали давом этмоқда

ТИНЧЛИК, СОЦИАЛ ТАРАҚҚИЁТ ВА ХАЛҚЛАР ОЗОДЛИГИ УЧУН

ФЕСТИВАЛЬ МИНБАРИ

ОРЗУ УШАЛДИ

ХВАН СОН РИМ,
киноактриса (Корея Халқ Демократик Республикаси)

Тошкентда биринчи марта бўлишим. Кинофестивалда қатнашишни анчадан бери ният қилиб юрардим. Орзуим ушалди. Уч қитъа кинематографиясининг йирик анжумани, тараққийпарвар санъаткорларнинг улкан дўстлик даврасидеб довруғ таратган форумда иштирок этаётганимдан хурсандман.

Кинофестивалда намойиш этилаётган «Тонгги юлдуз» бадиий фильмида Сук И ролини ижро этганман.

Бизда халқаро кинофестивалларга, хусусан, Тошкент анжуманига катта ҳурмат билан қарашади. Режиссёрларимиз энг яхши асарларини бу экранда намойиш этишга интиладилар. Кейинги йилларда мамлакатимиз киностудияларида экранлаштирилган бадиий фильмларнинг яхшилари олтинчи, еттинчи ва, ниҳоят, саккизинчи фестиваль экранига ҳавола қилинди. Шу ўринда бир нарсани алоҳида таъкидлашни истардим. Чет эллик ҳамкасбларимиз каби бизнинг мамлакат кинематографчилари ҳам Тошкент фестивали шиорининг масъулиятини ҳис этиб, унга иложи борича пухтароқ жавоб беришга ҳаракат қилмоқдалар. Кинематографчиларимиз тинчлик, социал тараққиёт ва халқлар озодлиги учун кураш мавзуида картиналар яратишни ўзлари учун шараф деб биладилар.

Миллий кинематографиямизнинг равнақида совет кино санъатининг таъсири, ёрдами катта. Машҳур совет санъаткорларининг ажойиб асарлари, тажрибалари режиссёрларимиз, операторларимиз ва актёр-актрисаларимиз учун ўзига хос мактабдир. Масалан, менинг ўзим Сергей Бондарчук, Евгений Матвеев сингари бетакрор санъаткорларнинг ижодига, изланишларига ҳавас қиламан. Улардан ҳар қанча ўргансак арзийди. Дўстларимиз раҳбарлигида ва иштирокида суратга олинган фильмлар биринчи навбатда ғоявий-бадиий юксаклиги билан, оригиналлиги билан, энг муҳими, ҳар томонлама ибрати билан диққатга сазовор. Мен моҳир совет кинематографчиларининг фильмларини кўрар эканман, жаҳон пролетариатининг доҳийси Владимир Ильич Ленининнинг «санъатлар ичида энг муҳими кинодир» деган сўзларига, ана шу бетакрор таъриф-эътирофни бутун қалблари билан ҳис қилиб, англаб ижод этаётган дўстларимизнинг изланишларига қойил қоламан.

Эзгу мақсад йўлида фаолият кўрсатаётган кинофорумнинг келгусидаги ишларида ҳам улкан зафарлар тилаймиз.

▲ КИНОФЕСТИВАЛЬ ҚАТНАШЧИЛАРИ ВА МЕҲМОНЛАРИНИНГ САМИМИЙ, ДИЛ СУҲБАТЛАРИ ДАВОМ ЭТАЁТИР.

▲ ТОШКЕНТ АНЖУМАНИ — МАҲОРАТ МАКТАБИ, ДЎСТЛИК ДАВРАСИ.

▲ ҚАРДОШ КИНЕМАТОГРАФЧИЛАРНИНГ ЯНГИ ЮТУҚЛАРИ.

Уч қитъа мамлакатлари халқаро кинофестивалида Ўрта Осиё республикалари кинематографчилари ҳам ўз асарлари билан муваффақиятли иштирок этмоқдалар. Масалан, туркманистонлик экран санъати усталари фестивалга «Севгининг қайғули қиссаси» деган бадиий фильм ҳавола этишди.
СУРАТДА: фильмдан бир кўриниш.

Машҳур совет киноактрисаси Лидия Федосеева-Шукшинани бугунги кунда мамлакатимиздан ташқарида ҳам билишади ва севишади. Унинг турли фильмларда яратган бир-биридан мароқли, оригинал, характерли образлари ҳамиша томошабинларни тўлқинлантиради. Суратда: Л. Федосеева-Шукшина кинофестиваль қатнашчилари ва меҳмонлари даврасида.

КУРАШ ТАСВИРИ ВА ШАРАФИ

ФЕСТИВАЛЬ ФИЛЬМЛАРИ

Саккизинчи кинофестиваль экранида намойиш этилаётган фильмлар рангбаранглиги билан диққатга сазовордир. Картиналар турли темаларга бағишланган бўлса-да, ғоявий йўналиши билан фестиваль шиорига жавоб беради.

Чет эллик киноматографчиларнинг тинчлик, социал тараққиёт ва халқлар озодлиги учун кураш мавзуига бағишланган асарларини ҳамма вақт катта қизиқиш билан кўрамиз. Бу галги экранда чет мамлакатлар халқларининг озодлик ва мустақиллик учун курашини тасвирловчи фильмлар анчагина. Масалан, жазоирлик санъаткорларнинг «Куз қўшиғи» фильмида Франция мустамлакачиларига қарши олиб борилган кураш ҳақида ҳикоя қилинади. Режиссёр Мезиан Яла раҳбарлигида экранлаштирилган бу асар Жазоир халқининг орзу-умидларини, озодликка бўлган интилишларини, Ватанига, она заминга бўлган садоқатларини оригинал фактларда тасвирлайди. Фильм қаҳрамонлари озодлик учун курашиб, ғалабага эришишни ўзларининг ҳаёт мазмунлари деб биладилар. Шу ўринда асосий ролларни ижро этган Шайх Нуриддин, Лоренс Жаннереларнинг ижрочилик маҳоратини алоҳида таъкидламоқ керак. Артистларнинг ижросида сохталик сезилмайди.

Тунис кинематографчиларининг «Менинг қишлоғим» бадиий фильми ҳам характерлидир. Кинолентада фаластин халқининг Исроил босқинчилари билан бўлган шиддатли жанглари кўрсатилади. Режиссёр Муҳаммад Ал-Хамамий фаластин халқининг курашини, садоқатини, жанговарлигини тасвирлашда машҳур режиссёрларнинг тажрибаларидан ижодий фойдаланган. Кадрларнинг ҳар биридан муваффақият, ғалабадан дарак берувчи ишораларни сезиш мумкин. Умидсизланишга ҳожат йўқ. Албатта, ғалаба қиламиз! Картинанинг даъвати мана шундай.

Никарагуа киночилари ишлаган фильм «Шимолдан ўт очилди» деб номланган. Режиссёр Иван Аргуэлло Лакайо раҳбарлигида экранлаштирилган мазкур лента она Ватанини ҳимоя қилаётган никарагуалик ватанпарварларнинг қаҳрамонлигини тасвирлайди. Бу картина кучли даъваткор руҳи билан диққатга сазовор.

Чилилик режиссёр Родриго Гонсалвеснинг «Кураш давом этади» картинаси эса Чили халқининг фашист диктатурасига қарши олиб бораётган мардонавор, шиддатли курашини кўрсатади. Асар кадрларидан тараққийпарвар инсониятнинг маънавий ёрдамидан илҳомланган ватанпарварларнинг жанговар руҳини бaралла сезиш, ҳис қилиш мумкин.

Ҳиндистонлик кинематографчилар Тошкент экранига ҳавола этган фильмлардан бири «Саваркар» деб аталади. Бу ҳужжатли лента Ҳиндистоннинг озодлиги учун мардонавор курашган ажойиб инсон тўғрисидадир. Режиссёр Прем Вайдья картинанинг йўналишини таъминлашда инсоннинг Ватан ва миллатга бўлган садоқати туйғуларини биринчи планга қўяди. Ҳар қандай инсон биринчи навбатда Ватанининг озодлиги билан, халқининг бахтиёрлиги билан улуғ. Фильмдан чиқариладиган хулоса ана шундай.

Осиё, Африка ва Лотин Америкасининг илғор фикрли санъаткорлари озодлик ва мустақиллик учун курашни тасвирловчи ажойиб картиналарни яратишаётгани ва ютуқларга эришаётгани факт. Зафарга эришишда кинематографчиларнинг кураш тасвири масъулиятини чуқур ҳис этишлари асосий роль ўйнамоқда.

Б. АЛИЕВ.

КИНЕМАТОГРАФИЯ МЕРИДИАНЛАРИДА

УСТОЗЛАРДАН ЎРГАНИБ

Сурия кинематографияси бошқа мамлакатлар кино санъатига нисбатан ёш. Уни ҳеч иккиланмай Тошкент кинофестивали билан тенгдош деб айтаверсак бўлади. Негаки, 1968 йилда Сурияда биринчи тўла метражли картина экранлаштирилган. Шуниси қувончлики, бу асар шу йили Осиё ва Африка мамлакатларининг биринчи Тошкент фестивали экранида намойиш этилди. Дунёнинг турли бурчакларидан ташриф буюрган таниқли режиссёрлар ва киношунослар қалдирғоч фильмининг муваффақиятлари ҳақида илиқ фикрлар билдиришди. Айни вақтда картинанинг жузъий камчиликларини дўстона таъкидлаб ўтдилар. Бу эътибор мамлакатимиз кинематографчиларини янги-янги асарлар яратишга илҳомлантирди.

Ўтган давр ичида йигирмадан ортиқ бадиий фильм ва шунча ҳужжатли картина экранлаштирилди. Сурия кинематографиясининг шаклланиши ва ривожланишида Совет Иттифоқининг машҳур санъаткорлари, олий мактаблари кўрсатган ёрдами каттадир. Шу давр ичида санъатга, хусусан, кинога ихлосманд ёшларнинг катта бир группаси Москвада таълим олиб қайтди. Биз, айниқса, Бутуниттифоқ кинематография Давлат институтининг хизматини алоҳида ҳурмат билан тилга оламиз. Масалан, таниқли режиссёрлардан бири Вади Юсуф шу олий даргоҳда ажойиб педагог ва санъаткор Григорий Чухрай қўлида таҳсил кўрди. Ўзбекистонлик томошабинлар, фестивалнинг актив қатнашчилари В. Юсуф раҳбарлигида экранлаштирилган ва олтинчи кинофорум экранида намойиш этилган «Ўров» бадиий фильмини яхши биладилар.

Мамлакат кино маданиятининг атоқли арбобларидан бири бўлган Башир София ҳам кейинги йилларда бир-биридан мароқли, ижтимоий-сиёсий воқеаларни ўзига хос таҳлил қилган картиналар экранлаштирмоқда. Унинг «Қизил, оқ, қора», «Ҳаёт — муҳаббат» картиналари Сурия кинематографиясида ўзига хос воқеа бўлди. Бу киноленталар совет томошабинларига ҳам маълум. Башир София Тошкент фестивалининг актив қатнашчиларидан, асарлари уч қитъа экранида муваффақият билан кўрсатилган.

Муҳаммад Шахин — сўнгги йилларда оригинал ишлари билан тилга тушган кинорежиссёр. Унинг картиналарида мамлакат ҳаётида рўй берган ва бераётган тарихий воқеалар, миллий маданият равнақининг манбалари ҳақида ҳикоя қилинади. М. Шахин саккизинчи фестивалга «Кўрсатмага мувофиқ қотиллик» деган фильм билан келган. Бу асар илгари Москвада намойиш этилган эди.

Картина нотўғри ҳаёт йўлини танлаган аёлнинг фожиаси тўғрисидадир. Муаллифлар унинг шахс сифатида шаклланишига эътибор берганлар. Фильмдаги асосий ролларни таниқли киноартистлар Муна Васеф, Рафиқ Асибен, Юсеф Хана, Салим Калас, Абас Анури, Надин ва Хани Арумуль ижро этган.

Сурия кинематографияси юксалиш йўлидан дадил қадамлар билан боряпти. Мамлакат киночилари ана шу эзгу изланиш йўлида тараққийпарвар кинематографчилардан, биринчи навбатда совет санъаткорларидан ўрганишяпти.

Муҳаммад Ал-БУХОРИЙ,
сурияли журналист.

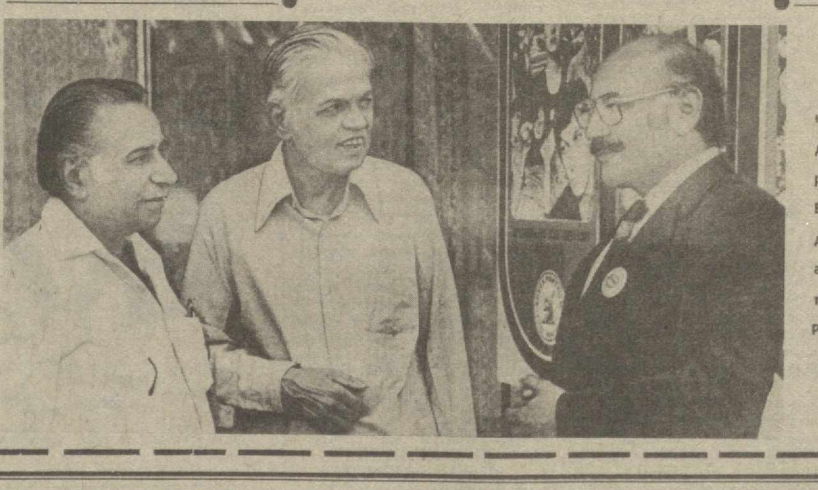

Яна севимли ва қадрдон кинофестивалда учрашув, яна дўстона ижодий мулоқот, яна режалар билан ўртоқлашиш... Бу учрашувлар кейинги ижодий ишларда, янги-янги кино асарларининг юзага келишида туртки бўлиши аниқ.

Р. Нуриддинов (ЎзТАГ) фотоси.

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ✲ ЭЪЛОНЛАР

СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги
АНДИЖОН ПАХТАЧИЛИК ИНСТИТУТИ
1984-1985 ўқув йили учун
КУНДУЗГИ БЎЛИМНИНГ 1 КУРСИГА
қуйидаги ихтисослар бўйича

СТУДЕНТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

АГРОНОМИЯ — олим-агрономлар тайёрлайди;
ЎСИМЛИКЛАРНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШ — олим-агрономлар тайёрлайди (ўқиш муддати — 4 йилу 4 ой);
ГИДРОМЕЛИОРАЦИЯ — инженер-гидротехниклар тайёрлайди;
ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ — қишлоқ хўжалигини механизациялаш бўйича инженер-механиклар тайёрлайди;
ГИДРОМЕЛИОРАЦИЯ ИШЛАРИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ — гидромелиорация ишларини механизациялаш бўйича инженер-механиклар тайёрлайди;
ЧОРВАЧИЛИКНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ — чорвачилик ишларини механизациялаш бўйича инженер-механиклар тайёрлайди (ўқиш муддати — 5 йил).

КИРУВЧИЛАР ҚУЙИДАГИ ФАНЛАРДАН ИМТИҲОН ТОПШИРАДИЛАР:

агрономия ва ўсимликларни ҳимоя қилиш ихтисосларига — биология (оғзаки), химия (оғзаки), физика (оғзаки), она тили ва адабиёт (иншо). Гидромелиорация, қишлоқ хўжалигини механизациялаш, гидромелиорация ишларини механизациялаш ва чорвачиликни механизациялаш ихтисосларига — математика (ёзма ва оғзаки), физика (оғзаки), она тили ва адабиёт (иншо).

Ўрта мактабни олтин (кумуш) медаль билан, ҳунар-техника билим юрти ёки ўрта махсус ўқув юртини имтиёзли диплом билан битирганлар мутахассислигига қараб қуйидаги фанлар бўйича битта кириш имтиҳонини топширадилар: агрономия ва ўсимликларни ҳимоя қилиш ихтисосларига кирувчилар — биология (оғзаки), гидромелиорацияга — физика (оғзаки), қишлоқ хўжалигини механизациялаш, гидромелиорация ишларини механизациялаш ва чорвачиликни механизациялашга — математика (оғзаки).

Имтиҳонни «беш» баҳога топширганлар кейинги кириш имтиҳонларидан озод қилинади. Агар «тўрт» ёки «уч» баҳога топширса қолган фанлардан ҳам имтиҳон топширадилар.

Кириш имтиҳонларини муваффақиятли топширган абитуриентлар қабул қилиш қоидасига асосан конкурсдан ўтадилар. Институтга қабул қилишда танланган мутахассислиги бўйича ишлаётган, колхоз, совхоз ёки бошқа қишлоқ хўжалик корхоналари томонидан стипендия тўлаши шарти билан ўқишга юборилганлар ва СССР Қуролли Кучларидан ўз хизматини ўтаб қайтганларга имтиёзлар берилади.

Ариза институт ректори номига ёзилади.

Ариза билан қуйидаги ҳужжатлар қўшиб топширилади: ўрта маълумоти ҳақида ҳужжат (асли), институтга топшириш учун характеристика, меҳнат дафтарчасидан кўчирма (ишлаётганлар учун), 6 дона фотосурат (бош кийимсиз, 3х4 см. ҳажмда), медицина справкаси (форма № 086 (у).

Паспорт, ҳарбий билет (запасдаги ҳарбий хизматчилар учун) **ёки рўйхатга олинганлик гувоҳномаси** (чақириқ ёшдаги шахслар учун) **шахсан кўрсатилади.**

ҲУЖЖАТЛАР 20 ИЮНДАН 31 ИЮЛГАЧА, КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИ ЭСА 1 АВГУСТДАН 20 АВГУСТГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Институт адреси: Андижон область, Андижон район, Куйган-ёр қишлоғи.

Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги
ТОШКЕНТ АВТОМОБИЛЬ ТРАНСПОРТИ ВА ЙЎЛЛАРИ ИНСТИТУТИ
қуйидаги ихтисослар бўйича ишлаб чиқаришдан ажралган ва ажралмаган ҳолда ўқиш учун 1984 йилга
АСПИРАНТУРАГА
ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Иссиқлик двигателлари; йўл, линия ва қурилиш машиналари; автомобиль йўллари ва автомобиль транспорти; халқ хўжалигида экономика, бошқаришни ташкил қилиш ва планлаштириш,

Аспирантурага қабул қилиш май ва ноябрь ойларида ўтказилади.

Ҳужжатлар 1984 йил 1 октябргача қабул қилинади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри. ГСП, К. Маркс кўчаси, 32-уй, 61-хона, аспирантура бўлими. Телефон 32-78-52.

СССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг
МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ТОШКЕНТ ВРАЧЛАР МАЛАКАСИНИ ОШИРИШ ИНСТИТУТИ
вакант вазифаларга
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра мудирлари: иккинчи хирургия (медицина фанлари доктори, профессор);
кафедра ассистенти: юқумли касалликлар.

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Генерал Петров кўчаси, 51-уй.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 29/V да **Фауст,** 30/V да **Тўмарис,** 31/V да **Пиковая дама.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 29/V да **Олтин девор.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 30/V да **Лайли ва Мажнун.** 31/V да **Тошкентликлар.**

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **«СУВДА ЦИРК» Москва цирки артистларининг гастроллари** 31/V да (11, 15, 18.30 да).

«Ўқитувчи» нашриёти коллективи нашриётнинг катта муҳаррири, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ўқитувчи, республика миқёсидаги шахсий пенсионер

Мусавир ОДИЛОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлигининг Марказий лойиҳа-конструкторлик ва технологик бюроси коллективи бюро директори М. О. Толиповга акаси

Комил Орипжонович ТОЛИПОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

29 МАЙ, СЕШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.50 — Уфқ. 10.50 — Фильм-спектакль. 12.45 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.00 — Қайнар булоқ ўлкаси қўшиқлари. 16.30 — Ҳунар-техника билим юртларида нимага ва қандай қилиб ўргатишади. 17.00 — Ҳужжатли фильм. 17.10 — Буратино кўргазмаси. 17.40 — Фильм-концерт. 18.45 — В. И. Ленин Марказий музейининг 60 йиллигига. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Мультфильм. 19.40 — Фильм-концерт. 20.25 — Нима, қаерда, қачон?. 21.30 — Время. 22.00— Футбол. ГДР — СССР. 23.35 — Дунё воқеалари.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.55 — Илмий-оммабоп фильм. 11.35 — В. Маяковский «Жуда соз» поэмаси. 12.35 — Шахмат мактаби. 13.10 — Мактаб ўқувчиларига нон ҳақида. 13.50 — Билимимиз — қудратимиз. 15.10 — Людвиг ван Бетховен. 2-кўрсатув. 16.10 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Илмий-оммабоп фильм. 19.00 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 20.00 — Волейбол. СССР — Япония. 20.45 — ... 16 ёшгача ва ундан катталар. 21.30 — Время. 22.00 — Шаҳар товушлари. Бадиий фильм. 1—2-сериялар. 23.40 — Камон отиш бўйича мусобақалар.

ТОШКЕНТ-I. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Болалар учун концерт. 18.45 — Ёшлик. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Жаҳон адабиёти дурдоналари. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.15 — Оламда нима гап? 21.30 — Время. 22.00 — Халқаро кинофестиваль кундалиги. 22.25 — Ҳужжатли фильм. 23.00 — Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.15 — МОСКВА-II. 18.30 — Қизиқувчилар экрани. 19.00 — Ўқув программаси. 19.30 — Самарадорлик, сифат, тежамкорлик. 20.00 — Тошкент янгиликлари. 20.20 — Чегара шу ердан ўтади. Бадиий фильм. 2-серия. 21.30 — МОСКВА-II.

30 МАЙ, ЧОРШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Буратино кўргазмаси. 10.10 — Балалайка. 10.35 — Илмий-оммабоп фильмлар. 11.10 — Ўсмирлар ижоди. 11.40 — Саёҳатчилар клуби. 12.40 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.05 — Концерт. 16.40 — Пушкин шеърияти оламида. 17.30 — Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар. 18.00 — ... 16 ёшгача ва ундан катталар. 18.45 — Фан ва турмуш. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Футбол шарҳи. 19.45 — Мультфильм. 19.55 — Тириклар ва ўликлар. Бадиий фильм. 1-серия. 21.30 — Время. 22.05 — Спорт ҳафталиги. 22.35 — Дунё воқеалари. 22.50 — Санъат усталарининг концерти.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Ҳужжатли фильмлар. 10.00 — Хайрли соатда. Бадиий фильм. 11.35 — Будильник. 12.05 — Оила ва мактаб. 13.05 — Болалар учун фильм. 14.15 — Инсон. Ер. Коинот. 15.00 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Қишлоқ янгиликлари. 19.50 — Футбол. ЧССР — Испания. 20.45 — Халқ куйлари. 21.00 —Дунё ва ёшлар. 21.30 — Время. 22.05— Шаҳар товушлари. Бадиий фильм. 3—4-сериялар. 23.45 — Волейбол. СССР — ХХР.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Ахборот. 10.20 — Ҳужжатли фильм. 10.50 — Шимоллик келин. Бадиий фильм. 12.05 — Сўз кетидан сўз келар. 12.25 — Адабий композиция. 13.00 ва 18.00 — Янгиликлар. 18,15 — Қўғирчоқ фильм. 18.35 — Пионерлар мамлакатида. 19.05 — Фильм-концерт. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Партия турмуши. 20.30 — Ахборот. 20.50 —Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Халқаро кинофестиваль кундалиги. 22.25 — Бадиий фильм. 23.45 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 15.05 — МОСКВА-II. 18.20 — Ўқитувчи экрани. 18.50 — Чегара шу ердан ўтади. Бадиий фильм. 3-серия. 20.00 — Тошкент янгиликлари. 20.20 — Касблар ҳақида ҳикоялар. 20.50 — Совет хотин-қизлари. 21.30 — МОСКВА II.

РАДИО

29 МАЙ, СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Лирик концерт. 9.30 — Шонли 60 йил солномаси. 12.10 Ишчинома. 18.15 — РКП(б) XIII съездининг 60 йиллигига. 18.30 — Чолғу куйлари. 19.25 — Ёшлик. 20.25 — Кинофестиваль ҳамроҳи. 20.50 — Китоблар оламида. 21.10 — Концерт. 22.30 — Радио тингловчиларнинг талабларига мувофиқ концерт.

30 МАЙ, ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Концерт. 9.30 — Совет Ўзбекистони: одамлар, ишлар, режалар. 11.15 — Иқтисодий билимлар радиоуниверситети. 11.25 — Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари VIII халқаро Тошкент кинофестивали. 12.10 — Ўзбекистан индустриальний. 19.25 — «Совет Ўзбекистони санъати» журнали обзори. 20.15 — Кинофестиваль ҳамроҳи. 20.50— Шеърият радиоальманахи. 21.10 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт. 22.30 — Концерт. 23.10 — Футбол. СССР чемпионати.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

БИЗНИНГ АДРЕС:
700000, Тошкент-П.
Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР
Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 33-11-49, 32-54-13.